

IrEK-12
La 12-a Irana Esperanto-Kongreso

Esperanto en Turismo, Ponto al Alinda Placo

MONA-14

La 14-a Mez-Orienta kaj Nod-Afrika
Esperanto-Kongreso

IRANA ESPERANTISTO

IREA
Irana Esperanto-Asocio

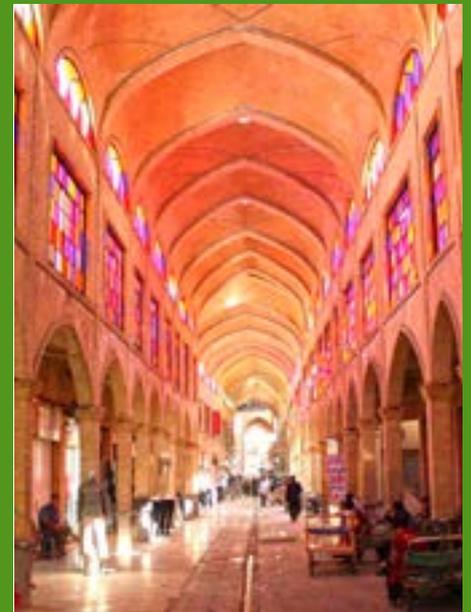
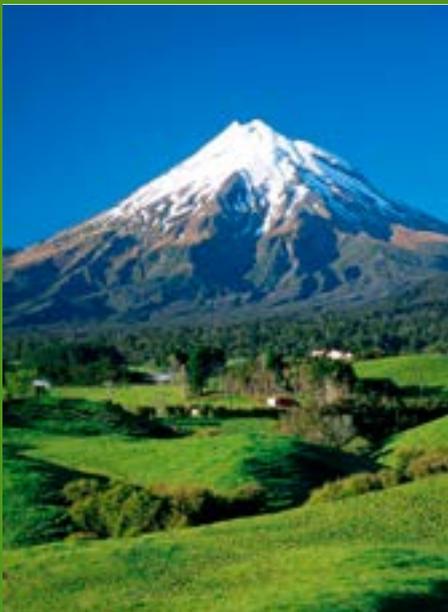
پاڻ سبراندیشان

N-ro: 52, Dua Serio, Vintro 2025

Kultura sezon-revuo en Esperanto, la persa, la araba kaj la kurda

فصلنامه ی فرهنگی چندزبانه اسپرانتو، فارسی، کردی و عربی

شماره ۵۲، دوره دوم، زمستان ۱۴۰۳

Pajam-e Sabzandišan
(Mesaĝo de Verd-ideanoj)
ISSN 1728-6174

IRANA ESPERANTISTO
Kultura kaj sendependa sezon-revuo internacia
Dua serio, N-ro 52, Vintro 2025

Bonvenas eseoj, artikoloj, raportoj kaj kontribuajoj kondiĉe ke ili ne estu publikigitaj antaŭe. Bonvenas kultur-temaj kontribuajoj ĉu en Esperanto ĉu en la persa, la kurda, aŭ la araba.

***

Ĉia presa aŭ elektronika citado aŭ eldonado de materialoj de IRANA ESPERANTISTO, ĉu originale ĉu tradukite en aliajn lingvojn, estas permesata. Bonvole menciu pri la fonto kaj la originala lingvo (t.e. Esperanto aŭ la persa) kaj se eble, informu nin pri eldonaĵo en kiu aperis io de aŭ pri IRANA ESPERANTISTO aŭ/kaj sendu ciferecan kopion al ni: info@espero.ir.

فصلنامه‌ی پژوهشی - فرهنگی چندزبانه‌ی اسپرانتو، فارسی، کردی و عربی

دوره دوم، شماره پنجاه و دوم، زمستان ۱۴۰۳
شماره استاندارد بین‌المللی (ISSN):
۱۷۲۸-۶۱۷۴
تاریخ انتشار نخستین شماره: پاییز ۱۳۸۱

نقل مطالب مجله با ذکر منبع و ماخذ جایز است و از استفاده کنندگان درخواست می‌شود یک نسخه الکترونیکی یا تصویر از نشریه‌ای را که در آن مطلبی به نقل از این مجله درج شده است به نشانی اینترنتی مجله ارسال کنند.

مسئولیت مطالب مندرج در این مجله برعهده‌ی نویسندگان آن می‌باشد.

گرافیک و حروفچینی: سبزانديشان

نشانی‌ها:

پایگاه اینترنتی: www.espero.ir
پست الکترونیک: info@espero.ir

Plejofte uzataj mallongigoj

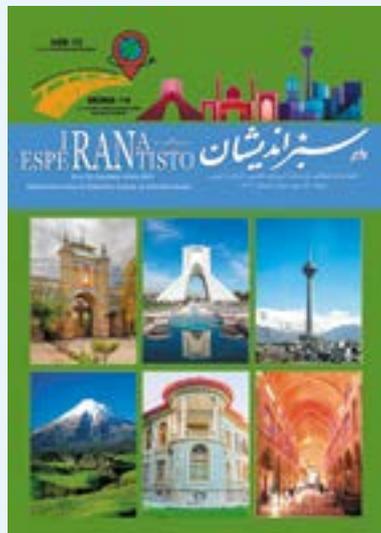
- AOK: Azia Oceania Kongreso
- ILEI: Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj
- ILEK: Irana Literatura Esperanto Konkurso
- IrEA: Irana Esperanto-Asocio
- IrEJO: Irana Esperantista Junulara Organizo
- IrEK: Irana Esperanto-Kongreso
- IrLEI: Irana Ligo de Esperantistaj Instruistoj
- KAOEM: Komisiono pri Azia-Oceania Esperanto Movado
- UEA: Universala Esperanto Asocio
- UK: Universala Kongreso
- UN: Unuiĝintaj Nacioj
- VK: Virtuala Kongreso

Kontribuantoj:

Shler Karimi * Elham Rahmani * Keyhan Sayadpour * Hamzeh Shafiee * Mahmoud Lotfalikhani * Salah Mohammadpour

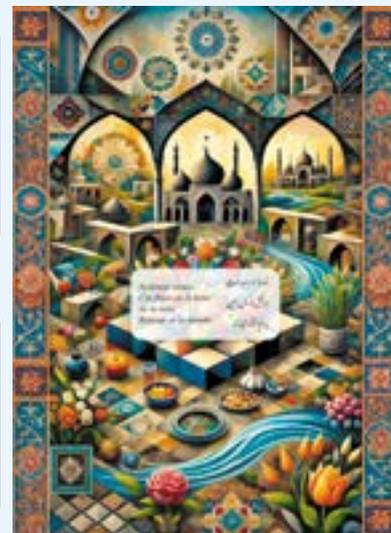
Reviziantoj:

Mohammad Javad Bayat * Nayyere Ebrahimipour * Simin Emrani * Shler Karimi * Ahmadreza Mamduhi * Ali Moradi * Keyhan Sayadpour * Hamzeh Shafiee * Nazi Solat

Kovrila Paĝo:
Okaze de la 12-a Irana Esperanto-Kongreso
Lasta Paĝo:
Okaze de Monato Ramadano kaj Noŭruzo

طرح روی جلد:
به مناسبت دوازدهمین همایش اسپرانتوی ایران
طرح پشت جلد:
به مناسبت ماه رمضان و نوروز - طرح از علی صالحی

Antaŭ ĉio...

La trista novaĵo pri la forpaso de Renato Corsetti ŝokis la tutmondan esperantistan komunumon. Ekde la publikigo de la unua numero de ĉi tiu revuo, Renato estis nia kunulo kaj kolego kun siaj dediĉitaj mesaĝoj. Li plurfoje sendis mesaĝojn kaj artikolojn al iranaj esperantistoj okaze de diversaj eventoj kiel kongresoj kaj seminarioj. Ni dediĉis parton de ĉi tiu numero por prezenti lin, kaj vi povas vidi la rezulton en paĝoj 6 ĝis 8.

En ĉi tiu numero estas raportoj pri la Universala Kongreso kaj ankaŭ pri Zamenhofa Tago. Ankaŭ okaze de Ramadano, estas artikolo pri graveco de akvo-provizado por fastantoj, kiu en tri paĝoj prezentas diversajn taŭgajn trinkaĵojn por ĉi tiu monato.

Ni invitas niajn respektindajn legantojn aliĝi, sendi artikolojn kaj partopreni en organizado de la 12-a Irana Esperanto-Kongreso, kiu ĉi jare okazos kune kun la 14-a Mez-Orienta kaj Nord-Afrika Kunveno. La retpaĝo pri la evento estas: www.espero.ir/eo/irek-12/

Printempo promesas renovigon; ŝanco por revizio, renovigo kaj novaj komencoj. En ĉi tiuj feliĉaj tagoj, kiam la naturo plenplenas de vivo kaj freŝeco, ni esperas, ke vi karaj ankaŭ utiligos ĉi tiun ŝancon kaj komencos viajn celojn kaj revojn kun nova espero kaj motivo. Ni komencu la novan jaron kun koroj plenaj je amo kaj manoj etenditaj al kunlaboro, kaj ni bonvenigu tagojn plenajn de sukceso kaj ĝojo.

Dezirante al vi jaron plena je beno, sano kaj prospero;
Hamzeh Shafiee

قبل از هر چیز...

خبر درگذشت رناتو کورستی جامعه جهانی اسپرانتودانان را در شوک فرو برد. رناتو از زمان انتشار اولین شماره از این نشریه، با پیام اختصاصی‌شان، همراه و همکار ما بودند و بارها به مناسبت‌های مختلف نظیر همایش‌ها و سمینارهای برگزار شده، پیام و مطلب برای اسپرانتودانان ایران فرستادند. سعی کردیم بخش کوچکی از این شماره را به معرفی ایشان اختصاص دهیم که حاصل کار را در صفحات ۶ تا ۸ مشاهده می‌کنید.

در این شماره گزارش‌هایی از کنگره جهانی و همچنین روز زامنهوف ارائه شده است. همچنین به مناسبت ماه رمضان، مطلبی درباره تامین آب موردنیاز بدن برای روزه‌داران تدارک دیده شده است که در سه صفحه به معرفی انواع نوشیدنی مناسب برای این ایام می‌پردازد.

از خوانندگان محترم دعوت می‌کنیم تا با ثبت‌نام، ارائه مقاله، و مشارکت در برگزاری دوازدهمین همایش اسپرانتوی ایران کمک کنند تا این رویداد سالانه به نحو احسن و موثر در پیشبرد اسپرانتو در کشورمان برگزار شود. آدرس صفحه اینترنتی این همایش که همزمان با چهاردهمین گردهمایی اسپرانتوی خاورمیانه و شمال آفریقا می‌باشد از این قرار است:

www.espero.ir/eo/irek-12/

بهار نویدبخش دوباره شدن است؛ فرصتی برای بازبینی، تجدید و آغازهای تازه. در این روزهای خجسته که طبیعت به رنگ زندگی و طراوت در می‌آید، امیدواریم که شما عزیزان نیز از این فرصت استفاده کنید و اهداف و آرزوهای خود را با امید و انگیزه‌های نو آغاز کنید. سال نو را با دل‌هایی پر از محبت و دستانی که به سوی همیاری دراز شده‌اند، شروع کنیم و به استقبال روزهایی پر از موفقیت و شادی برویم.

با آرزوی سالی پر از برکت، تندرستی و کامیابی.

حمزه شفیع

دوستان گرامی،

در شماره گذشته، در همین صفحه، نظر و دیدگاه یکی از خوانندگان محترم مجله (که از دوستان قدیمی و همکار سابق سرکار خانم نازی صولت هستند) را درباره شماره‌های ۴۹ و ۵۰ نشریه ملاحظه نمودید. این دوست گرامی برای شماره گذشته نیز نظرات ارزشمند خود را با ما مطرح نمودند که حیفاً آمد آن را نیز با سایر خوانندگان مجله در میان نگذاریم. بنابراین در زیر مطلب کوتاه ایشان را مطالعه بفرمایید.

با درود فراوان

من معمولاً از نیمه دوم سومین ماه هر فصل، هر چند روز یکبار، برای اطلاع از انتشار فصلنامه سبزاندیشان در اینترنت جستجو می‌کنم. در روزهای پایانی هفته گذشته از دیدن انتشار شماره جدید بسیار خوشحال شدم. به صورت عادی شروع به مطالعه کردم و در همان صفحات اول با دیدن باز نشر پست‌هایی که در باره دو شماره پیشین خدمت شما ارسال کرده بودم شگفت زده شدم و نوعی احساس همراه با لبخند را که بسیار تازگی داشت تجربه کردم.

فصلنامه سبزاندیشان، با توجه به شرایط محیطی حاکم بر مطبوعات و ماموریت و چشم‌انداز خاصی که در مورد زبان تفاهم و صلح جهانی دارد از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

پرداختن به و یادآوری رویدادهایی که نقطه عطف در مسیر جهانی شدن اسپرانتو بوده اند برای دوستداران این زبان بسیار مفید است. شرح قطعنامه یونسکو برای من جالب بود.

از دیدن ترجمه شما در رابطه گردهمایی سالانه در آروشای آفریقا خوشحال شدم.

شکل گزارش از نظر پراختن به مسائل محیطی و پیرامونی محل برگزاری، رویکردی جالب داشت.

«همبستگی اسپرانتو دانان برای پیشبرد اهداف انسان‌دوستانه» بسیار عالی بود.

بخش کردی فصلنامه را که اغلب بیش از یکبار مطالعه می‌کنم، از این نظر که به شیوه‌ای خاص موضوع هوش مصنوعی را مطرح کرده بود جالب یافته‌ام و مثل همیشه انتخاب موضوع و کیفیت ترجمه توسط سرکار خانم کریمی شایان تقدیر است.

برای شما و سایر تلاشگران در انتشار فصلنامه آرزوی تندرستی و سرفرازی می‌کنم.

چند خبر کوتاه

- * تا تاریخ ۱۰ اسفند ۱۴۰۳، ۷۷۸ نفر از ۵۶ کشور به ۱۱۰-امین کنگره جهانی اسپرانتو که تابستان امسال در برنو برگزار خواهد شد، پیوسته‌اند. بیشتر افراد از کشورهای چک و آلمان (هر کدام ۸۷ نفر)، لهستان (۷۴ نفر) و فرانسه (۶۶ نفر) هستند
- * «میراث عمیق برده‌داری» موضوع اصلی مجله پیام یونسکو (جولای-آگوست ۲۰۲۴) است. نسخه اسپرانتو این مجله به صورت رایگان در سایت انجمن جهانی اسپرانتو (UEA) قابل دانلود است.
- * دانشگاه زائوژوانگ در چین «مرکز جهانی اطلاعات و فرهنگ اسپرانتو» را با مجوز و حمایت دولت چین تأسیس کرده و مراسم افتتاحیه را در تاریخ ۲۶ دسامبر گذشته برگزار کرد.
- * روز یکشنبه ۲۵ آذر ۱۴۰۳، به مناسبت سالروز تولد دکتر زامنهوف، بنیان‌گذار اسپرانتو، و برای یادآوری نقش او در جنبش جهانی اسپرانتو جلسه‌ای به صورت آنلاین و با حضور جمعی از علاقه‌مندان به اسپرانتو برگزار شد. همچنین تنی چند از اسپرانتودانان شهر سقز به همین مناسبت جلسه‌ای حضوری برگزار کردند که گزارش مختصر آن را در همین شماره می‌خوانید
- * انجمن جهانی اسپرانتو (UEA) یک کمیسیون کاری به نام «Renato Corsetti» به افتخار این اسپرانتیست برجسته که وظایف بسیاری را در جنبش اسپرانتو به انجام رسانده است، تأسیس کرد.
- * فیلمی به زبان اسپرانتو در فنلاند ساخته می‌شود. «مادران» یک فیلم نیم‌ساعته به زبان اسپرانتو است که اکنون در فنلاند آماده می‌شود و در سال ۲۰۲۵ برای جشنواره‌های فیلم‌های کوتاه پیشنهاد خواهد شد. کارگردان، آنا اندرسون، انتخاب کرده است که این فیلم را به زبان اسپرانتو بسازد، زیرا موضوع فیلم ضدجنگ است و او نمی‌خواهد که رویدادها به کشور خاصی وابسته باشند.
- * از تاریخ ۷ تا ۱۰ نوامبر ۲۰۲۴، در ژیلینا (اسلواکی) کنفرانسی درباره کاربردهای اسپرانتو در علم و فناوری (KAEST) برگزار شد.

IREA-Komitato elektigis sen voĉdono

Post du-foja publikaj alvokoj por kandidatiĝi en la elekto de komitatoj de IREA, alvenis naŭ kandidatiĝoj laŭ la suba listo:

- 1- Amirsina Dehghan
- 2- Hamzeh Shafiee
- 3- Ali Salehi
- 4- Keyhan Sayadpour
- 5- Salah Mohammadpour
- 6- Ahmad Reza Mamduhi

Laŭ la statuto de IREA, oni povas elekti unu komitatanon por ĉiu 5 membroj de la asocio ĝis maksimume 20 komitatojn. La lasta statistiko pri la mambraro de IREA montris numeron 60. Do, la asocio povas havi 12 komitatojn. Kandidatiĝo de nur 6 personoj, nuligis la bezonon por voĉdoni kaj aŭtomate ĉiuj kandidatoj fariĝis komitatoj.

La nova komitato komencos sian laboron post la okazigo de 12-a Irana Esperanto-Kongreso en aprilo.

La unua paŝo por la nova komitato estos elekti la estraron konsistantan el prezidanto, vic-prezidanto, kasisto kaj sekretario.

انتخاب هیئت مدیره جدید انجمن بدون رای گیری

در پی دو مرحله فراخوان به کاندیداتوری جهت برگزاری انتخابات انجمن اسپرانتو ایران، شش نفر از عزیزان به شرح زیر آمادگی و علاقه‌مندی خود را برای فعالیت در هیئت مدیره انجمن اعلام نمودند:

(به ترتیب الفبا):

- ۱- امیرسینا دهقان، ۲- حمزه شفیعی، ۳- علی صالحی،
- ۴- کیهان صیادپور، ۵- صلاح محمدپور، ۶- احمدرضا ممدوحی

از آنجا که طبق اساسنامه انجمن به ازای هر بیست نفر عضو انجمن، یک نفر عضو کمیته مرکزی انجمن انتخاب می‌شود و با توجه به اعضای کنونی انجمن که شصت نفر هستند، در این دوره ظرفیت پذیرش در کمیته به میزان ۱۲ نفر تعیین شده بود. بنابراین نظر به کمتر بودن تعداد نامزدها از ظرفیت قابل پذیرش، تمامی کاندیداها بدون نیاز به رای‌گیری به عنوان اعضای کمیته انجمن برای دوره سه‌ساله ۱۴۰۴ الی ۱۴۰۶ تعیین و معرفی می‌گردند.

کمیته جدید در نخستین فعالیت عملی خود، می‌بایستی نسبت به انتخاب اعضای هیئت رئیسه شامل رئیس، نایب‌رئیس، منشی و حسابدار اقدام نموده تا پس از برگزاری دوازدهمین همایش اسپرانتوی ایران شروع به تصدی نمایند.

رناتو کورستی درگذشت.

رناتو کورستی در طی یک بحث پر جنب و جوش در مورد اساتذنه UEA طی یک جلسه کمیته در ژوئیه ۲۰۱۱. عکس: پیتر هاوزر.

رناتو کورستی، رئیس سابق TEJO (سازمان جهانی جوانان اسپرانتودان) و UEA (سازمان جهانی اسپرانتو) و رئیس افتخاری هر دو انجمن در سن ۸۳ سالگی درگذشت. کورستی تا زمان مرگش فعال ترین عضو کمیته UEA باقی ماند. او همچنین یکی از اعضای کمیته انتخابات سازمان جهانی اسپرانتو بود که در حال آماده سازی انتخابات هیئت مدیره بعدی است.

سال ۱۹۹۰ تا زمان بازنشستگی در سال ۲۰۱۱، استاد روان‌زبان‌شناسی در دانشگاه لا ساپینزا بود و خودش در آنجا تحصیل کرد.

رناتو اسپرانتو را در اوایل دهه ۱۹۶۰ آموخت. و در TEJO از سال ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۳ به عنوان رئیس آن سازمان، فعال بود. از سال ۱۹۷۳ به بعد او رئیس افتخاری TEJO بوده است.

رناتو سپس دهه‌ها را به طور فعال در جنبه‌های مختلف UEA، که از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۷ ریاست آن را بر عهده داشت، گذراند. او عضو و دبیر آکادمی اسپرانتو بود. رناتو از سال ۲۰۱۱ عضو افتخاری UEA بوده است.

در سال ۲۰۲۳، در جریان کنگره جهانی در تورین، هیئت مدیره UEA او را به عنوان رئیس افتخاری سازمان جهانی اسپرانتو معرفی کرد. در همان زمان، همسرش آنا لوونشتاین به عنوان عضو افتخاری UEA انتخاب شد. رناتو کورستی و همسرش آنا لوونشتاین دو فرزند داشتند. آنها تا سال ۲۰۱۵ در Palestrina در نزدیکی رم و سپس در لندن زندگی می‌کردند.

منبع: Libera Folio

<https://www.liberafolio.org/2025/02/01/forpasis-renato-corsetti/>

رناتو کورستی در چند ماه گذشته ناخوش احوال بود و به طور مرتب در بیمارستان تحت مراقبت قرار می‌گرفت. روز شنبه، ۱ فوریه، همسرش آنا لوونشتاین به طور علنی به اسپرانتودان‌هایی که در لیست پستی اعضای UEA اطلاعاتی در مورد سلامتی وی درخواست کردند، اینگونه پاسخ داد:

«پربروز عصر رناتو با من تماس گرفت و با هم صحبت کردیم. صدای او قوی‌تر بود و به نظر می‌رسید که در مجموع حالش بهتر است. بنابراین من بسیار تشویق شدم و امیدوار شدم که او بالاخره بر مشکلات خود غلبه کرده است. با این حال، وقتی صبح روز بعد (دیروز) به بیمارستان برگشتم، او بیهوش بود. او تا به امروز بیهوش مانده است.»

بلافاصله پس از نوشتن نامه‌ای که در آن آنا از اسپرانتودان‌ها می‌خواهد پیام‌های تشویقی و روحیه‌بخش برای رناتو بفرستند، به او اطلاع دادند که رناتو درگذشته است.

رناتو کورستی در ۲۹ مارس ۱۹۴۱ در رم به دنیا آمد و سال‌ها در آنجا به عنوان مدیر بانک کار کرد. او از

رناتو کورستی:

پرانرژی، باهوشی و شجاع

رناتو در حال سخنرانی در کنگره جهانی اسپرانتو در آروشا، ۲۰۲۴. عکس: جان هوانگ

پیام همفتری تونکین به مناسبت درگذشت رناتو کورستی

همفتری تونکین یک اسپرانتودان بریتانیایی است که در ایالات متحده اقامت دارد. او از سال ۱۹۷۴ تا ۱۹۸۰ و دوباره از سال ۱۹۸۶ تا ۱۹۸۹ رئیس سازمان جهانی اسپرانتو بود

شروع کرد، اما سپس برای سال‌های زیادی استاد مطالعه زبان‌ها و ذهن انسان در دانشگاه لا سائینزا در رم بود. بعدتر، او و همسر بریتانیایی‌اش، آنا لوونشتاین، در لندن ساکن شدند، جایی که در باشگاه اسپرانتو لندن فعال بود و اسپرانتو را از طریق اینترنت آموزش می‌داد. او از اینترنت همچنین برای همکاری با اسپرانتودان‌ها نه فقط در اروپا بلکه در آسیا، در کشورهای مختلف آفریقا و در دیگر مکان‌های سراسر جهان استفاده می‌کرد. در واقع، او به نوعی مشاور و همکار جهانی در فعالیت‌های اسپرانتو تبدیل شده بود.

یکی از فعالیت‌های اصلی او تقویت مطالعه اسپرانتو در دانشگاه‌ها، به ویژه در آفریقا بود.

ما در تمام مراحل زندگی اسپرانتویی او با هم کار کردیم - در TEJO، در UEA و در آکادمی اسپرانتو. ما همیشه هم‌عقیده نبودیم، اما همیشه به توافق می‌رسیدیم: ما می‌دانستیم چگونه به‌طور پویایی بحث کنیم و سپس خوب همکاری کنیم. در واقع، رناتو معلم من در هنر همکاری بود.

درگذشت رناتو یک شکاف بزرگ ایجاد خواهد کرد. بهترین راه برای یادآوری او این است که کار او را با همان خوش‌بینی که همیشه در فعالیت‌هایش نشان می‌داد، ادامه دهیم. متشکریم، رناتو عزیز، برای همه چیزهایی که ارائه دادی. ما بر پایه اقدامات، دستاوردها و مدل خیرخواهانه تو، به ایجاد دنیایی بهتر و صلح‌آمیزتر ادامه خواهیم داد.

روز اول ۱ فوریه امسال رناتو کورستی در گذشت. او شاید شناخته شده‌ترین فرد در میان تمامی اسپرانتودان‌های فعال به دلیل انرژی، مهارت و شجاعتش باشد. رناتو یک جهان‌گرا بود که معتقد بود اسپرانتو زبانی برای تمام جهان است. او عقیده داشت که اسپرانتو - برای مردم همه کشورها و همه عقاید - باید ساده، آسان برای یادگیری و واقعاً جهانی باقی بماند. او این را باور داشت که تبادل صادقانه افکار راهی به سوی صلح و تفاهم است. او همیشه مثبت فکر می‌کرد و می‌توانست با دیگر سخنرانان و حامیان اسپرانتو از همه عقاید و باورها همکاری کند.

رناتو در سال ۱۹۴۱ در رم، ایتالیا، به دنیا آمد و اسپرانتو را به عنوان یک نوجوان در دهه ۱۹۶۰ یاد گرفت. او تا آخرین روزهای زندگی‌اش به استفاده و حمایت از این زبان وفادار ماند. من شخصاً او را نزدیک به شصت سال می‌شناختم. او رئیس TEJO، سازمان جهانی جوانان اسپرانتودان از ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۳، و رئیس انجمن جهانی اسپرانتو (UEA) از ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۷ بود. او با فعالان اسپرانتو در هر گوشه از دنیا مکاتبه می‌کرد: کار آنها را حمایت می‌کرد، مشاوره می‌داد و به آنها شجاعت و امید می‌بخشید.

اما رناتو همچنین از اسپرانتو در ساده‌ترین معنا لذت می‌برد. به عنوان مثال، او با خوانندگان ایتالیایی همکاری می‌کرد تا آلبوم‌های محبوب و سرگرم‌کننده با آهنگ‌هایی که نوشته یا ترجمه کرده بود تولید کنند.

رناتو زندگی حرفه‌ای خود را به عنوان یک کارمند در بانک

اصل مطلب به زبان اسپرانتو را در آدرس زیر بیابید:

<https://uea.facila.org/artikoloj/homoj/renato-corsetti-energia-lerta-kaj-kura%C4%9Da-r465/>

Renato Corsetti: Brila Stelo en la Irana Esperanto-Movado

Hamzeh Shafiee

La 1-an de februaro, malĝoja novaĵo dissendiĝis en interreto kaj sociaj medioj, indikante la forpason de majstro, gvidanto, amiko kaj subtenanto de esperantistoj tutmonde. Kun la disvastiĝo de ĉi tiu novaĵo, ondo de reagoj kaj mesaĝoj interŝanĝiĝis, indikante la profundan ĉagrenon pro la evento. Ankaŭ mi decidis skribi kelkajn liniojn pri kiel mi konis Renaton.

Mia unua memoro pri Renato revenas al mia traduko de lia mallonga artikolo pro la eldono de la unua numero de la revuo "Irana Esperantisto" en 2002. Renato tiam estis prezidanto de UEA, kaj la eldono de lia artikolo titolita "Esperanto, lingvo por dialogo inter civilizoj" estis por mi esperplena kaj kuraĝiga.

Tamen, mia unua renkontiĝo kaj konversacio kun Renato okazis dum la la Universala Kongreso en 2007 en Jokohamo, Japanio. Tiam li ĵus finis sian duan oficperiodon kiel prezidanto de UEA. Mi kaj s-ro Torabi iris por saluti lin kaj ni faris tri-personan memorfoton. Poste, de tempo al tempo, okazis diversaj kialoj por ke mi havu kontakton kun Renato. Ĉi tiuj kontaktoj plejparte temis pri kunlaboro en diversaj kampoj kiel esplorado, tradukado kaj informado. Estis tre interese por mi ke por ĉiu eĉ eta tasko kiun mi faris, mi ricevis kuraĝigon kaj subtenon de li, kiu ofte estis akompanata de persaj proverboj aŭ arabaj kaj islamaj vortoj kaj frazoj, montrante lian profundan konon de nia kulturo. Sube, mi mencias kelkajn aspektojn de lia personeco kaj agadoj rilate al Irano por, eble, plenumi malgrandan parton de la ŝuldo kiun ni havas al li pro lia ĉiama subteno kaj helpo al la Esperanto-movado en Irano.

Renato Corsetti, lasis profundan kaj daŭran influon sur la Esperanto-movado en Irano. Lia sindediĉo kaj neelĉerpebla energio inspiris generaciojn da iranaj esperantistoj kaj helpis plifortigi la movadon en la regiono. Li ofte partoprenis en diversaj ĉeestaj kaj virtualaj eventoj en Irano iamaniere, kie li prelegis kaj diskonigis la lingvon. Lia influo estis sentebla, precipe en la Iranaj Esperanto-Kongresoj. Preskaŭ en ĉiuj pasintaj IrEK-oj li sendis mesaĝon kaj emfazis la gravecon de internacia kunlaboro kaj instigis la partoprenantojn daŭrigi siajn klopodojn por disvastigi la lingvon. Corsetti estis konata pro siaj edukaj klopodoj. Li ofte organizis kursojn kaj seminariojn por instrui Esperanton al novuloj kaj progresintoj. En liaj artikoloj por la revuo Irana Esperantisto, li diskutis la defiojn kaj sukcesojn de la irana Esperanto-movado, kaj proponis strategiojn por plifortigi la movadon en la regiono. Renato estis majstro en kreado de retoj de kunlaboro inter esperantistoj. Li aktive kunlaboris kun iranaj esperantistoj kaj subtenis projektojn de Irana Esperanto-Asocio. Tio helpis

al la irana Esperanto-movado kreski kaj prosperi. Renato estis aparte pasia pri implikado de junuloj en la Esperanto-movado. Li subtenis junularajn iniciatojn kaj kuraĝigis junajn iranajn esperantistojn preni aktivajn rolojn en la movado, certigante ĝian daŭripovon kaj estontan kreskon. La vivo kaj laboro de Renato Corsetti estos ĉiam memorataj kaj festataj de la esperantistoj en Irano kaj tra la mondo. Lia heredaĵo vivos en la koroj kaj mensoj de tiuj, kiujn li inspiris kaj gvidis en la vojo de Esperanto.

Konkurso Ĝanfranko

مسابقه بین‌المللی جانفرانکو

Itala Esperanto-Federacio, por omaĝi Gianfranco Molle, la plej faman italan kantiston, tutmonde konatan, animon de "Muzika Kulturo", organizas konkurson pri kanzonoj originale verkitaĵoj en Esperanto.

La komisiono povos asigni maksimume tri premiojn.

La rezultoj estos anoncigitaj enkadre de la 91-a itala kongreso de Esperanto, dum specifa programero.

Ĉiu persono rajtas konkursi per maksimume tri verkoj, kiuj devas esti neniam antaŭe eldonitaj per ajna komunikilo (prese, rete, lege, blogo, ktp).

Maksimuma daŭro de kanzono estas 5 minutoj.

La gajnintoj de la unua premio ne rajtas partopreni en la konkurso dum la sekvaj tri jaroj.

La konkursaĵojn oni sendu al la sekretario, Valerio Dalla, per retmesaĝo, al la adreso concorso@esperanto.it indikante la elektitan pseŭdonimon kaj la efektivan nomon kaj adreson; ili estu kantitaj kaj luditaj en aŭda formato mp3 aŭ ogg, kaj skribitaj (nur vortoj, eventuale kun akordoj) en teksta formato doc aŭ odt.

Premioj: la gajninto de la unua premio, premio Ĝanfranko, ricevos monpremion de 200,00 eŭroj; por la aliaj la premio konsistos el esperantlingvaj KD-oj.

Limdato por la sendado estas la 30-a de majo de la koncerna jaro.

Juĝkomisiono: prezidanto: Laura Brazzabeni, sekretario Valerio Dalla, juĝantoj: Pierluigi Cinquantini, Martin Wieser, Flo Martorell.

La sekretario informos ĝis la 1-a de aŭgusto la gajnintojn pri la premio.

La partoprenantoj cedas senpage al IEF por la unua jaro la rajton je unua publikigo.

Por pliaj informoj:

concorso@esperanto.it

Gianfranco Molle (artistnomo Ĝanfranko) (1950-2018) estis fama kaj originala Esperanto-kantisto, mem aŭtoro, komponisto, kantisto kaj muzika organizanto, kiu aktivis ĉefe inter 1975 kaj 1987. Li kantis proprajn kantojn, muzikigis esperantajn poemojn, kaj tradukojn de aliaj lingvoj, ofte kun politikaj aŭ socikritikaj temoj.

Fedrasiojn asprantotaj italia, por la brrgdast Ĝianfranko mola, ŝheortrtin ŝvannde italiayi, ke dr srasr ĝhan ŝnaŝte ŝde ast o roĝ "ferhng moŝiqi", msabqai dr zmine ahanghai ke be por avil be zan asprantot noŝte ŝdeand, brĝar mi knd. kmisiojn mi tond daktar se ĝize apla knd. ntaiĝ dr qalb brnameai ŝas dr nod o ikmin kngre asprantotaj italia aalam ŝoad ŝd.

hr frd mi tond daktar ba se ar ŝrt knd, ke nabi d qblā az poriq hiĝ rŝaneai (ĉaji, aintrnti, ŝandni, blaĝi o ĝire) mntŝr ŝde baŝnd.

daktar mdrt zan ahang 5 dqiqe ast. brndĝan ĝize ol nmi tond dr se sal ainde dr msabqe ŝrt knd.

ātar msabqe baid az poriq aimil be dبير, والرئو دالا, be ādrs concorso@esperanto.it arsal ŝond o nam mŝtar o nam aqai o ādrs ra dkr knd; ātar baid dr qalb votaj mp3 ya ogg aĝra o pŝŝ ŝond o noŝte ŝde (fqqt klmat, dr vorrt niaz ba ākordha) dr qalb mtaj doc ya odt baŝnd.

ĝoajz: brnde ĝize ol, ĝize ĝanfranko, ĝize nqdi be mblĝ 200 ioro drifatt ŝoad krd; brā sairin, ĝoajz ŝaml ŝi dhai be zan asprantot ŝoad bod.

āĝrin mhlrt arsal 30 mi sal 2025 ast. **kmisiojn daori:** rŝis: lora brāzabni, dبير والرئو دالا, داوران: pi prloŝiĝi ĉinkantini, martini wisr, flomartr.

dبير ta 1 āĝost brndĝan ra az ĝize mtlĝ ŝoad krd.

ŝrt kndĝan be vorrt raiĝan ĝq antŝar ol ra brā sal ol be fedrasiojn asprantotaj italia waĝdar mi knd.

brā aplatat bŝtr:

concorso@esperanto.it

ĝianfranko mola (ba nam hnrj ĝanfranko) (1950-2018) iĝ ŝvannde ŝheoro o avil asprantot bod ke ŝodŝ noŝinde, ahangsar, ŝvannde o aĝrakndde moŝiqi bod. oi emdta bin sal hai 1975 o 1987 faal bod. o ahanghai ŝod ra mi ŝand, aŝar asprantot ra ba moŝiqi ntŝim mi krd o trĝmehaii az zan hai dĝr ra aĝra mi krd ke aĝlb daari moŝoat ŝiasai ya nqd aĝtmai bodnd.

TAGO DE EDUKADO

24 januaro 2025

حقوق بشری زبانی برای چنین آموزشی اساسی است و همچنین به عنوان راهی برای حفظ توانایی‌های تصمیم‌گیری انسانی در دنیای اتوماسیون و هوش مصنوعی عمل می‌کند. یک شهروندی کاملاً آموزش‌دیده برای آینده ما ضروری است.

در دسامبر ۲۰۲۴، انجمن جهانی اسپرانتو با یک کنفرانس بین‌المللی در مونته‌ویدئو، اروگوئه، هفتادمین سالگرد قطعنامه یونسکو درباره اسپرانتو را جشن گرفت که در سال ۱۹۵۴ روابط بین انجمن جهانی اسپرانتو و یونسکو را برقرار کرد و در نتیجه همکاری بین این دو سازمان در زمینه حقوق بشری زبانی را ایجاد کرد. به مناسبت روز بین‌المللی آموزش ۲۰۲۵، ما تعهد خود را به همکاری مستمر برای آموزش در همه زبان‌ها و برای درک و نزدیکی مردم جهان از طریق زبان بین‌المللی اسپرانتو اعلام می‌کنیم.

منبع:

۲۴ ژانویه
۵ بهمن
روز جهانی آموزش

پیام «سازمان
جهانی اسپرانتو» به مناسبت
روز بین‌المللی آموزش
۲۴ ژانویه ۲۰۲۵

آموزش، حقوق بشر و عدالت زبانی... به مناسبت روز بین‌المللی آموزش، ما به پیوندهای قوی بین این سه موضوع اشاره می‌کنیم. آموزش یک حق بشری است: ماده ۲۶ اعلامیه جهانی حقوق بشر تصریح می‌کند که آموزش ابتدایی باید رایگان و اجباری باشد و "آموزش فنی و حرفه‌ای باید به طور کلی برای همه بر اساس شایستگی‌هایشان قابل دسترسی باشد." از طریق آموزش، افراد توانایی درک، مطالبه و بهره‌مندی از سایر حقوق بشری را کسب می‌کنند

آموزش از طریق زبان‌ها انجام می‌شود: افراد باید زبان معینی را برای آموزش یاد بگیرند. یک سوال اساسی مطرح می‌شود: کودکان باید از طریق کدام زبان‌ها یاد بگیرند؟ یادگیری، به ویژه در سطح پایه، باید ترجیحاً از طریق زبان مادری یادگیرنده انجام شود، یا حداقل، یادگیرنده باید به طور قانونی منابع لازم برای درک کامل زبان آموزشی را دریافت کند.

اولویت اول نهادهای آموزشی این است که آموزش را از طریق زبان‌هایی که توسط یادگیرندگان قابل درک است ارائه دهند: بدون عدالت زبانی نمی‌توان آموزش مؤثری داشت و بدون آموزش نمی‌توان حقوق بشری کامل داشت.

تنها احترام به زبان‌های همه می‌تواند آن "توسعه کامل شخصیت انسانی" را تسریع کند و آن "درک، تحمل و دوستی بین همه ملت‌ها، گروه‌های نژادی یا مذهبی" را که همان ماده ۲۶ اعلامیه جهانی حقوق بشر هدف قرار داده است، ترویج کند.

فراخوان مقاله دومین کنفرانس بین‌المللی پداگوژی و اسپرانتولوژی

Alvoko por prezento de artikoloj kaj vivita sperto

Internacia Konferenco de Pedagogio kaj Esperantologio – Printempo 2025

La esplora komitato de Irana Esperanto-Asocio kaj Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj (irana branĉo) invitas profesorojn, instruistojn kaj studentojn sendi artikolojn kaj vivsperton en la kampo de pedagogio kaj Esperanto.

La aksoj de la konferenco:

Pedagogio	Esperantologio
A) Eduka administrado b) Eduka teknologio c) Eduka filozofio d) Aliaj aksoj rilataj al edukado	A) Evoluo de Esperanto en Irano b) La evoluo de Esperanto en la mondo c) Farenaĵoj kaj ne-farenaĵoj de E-o d) Aliaj aksoj rilataj al la lingvo Esperanto

Limdato por sendi la verkojn: Aprilo 20, 2025

Adreso por kontakti kaj sendi artikolojn: papero@espero.ir

در پی برگزاری موفقیت‌آمیز نخستین کنفرانس بین‌المللی پداگوژی و اسپرانتولوژی در پاییز سال ۱۴۰۳ که به همت جناب آقای دکتر صلاح محمدپور انجام پذیرفت، اکنون از تمامی اندیشمندان و علاقه‌مندان دعوت می‌شود در دومین مرحله از برگزاری این کنفرانس مشارکت نمایند. توضیح اینکه در کنفرانس نخست، تعداد ۱۰۷ مقاله در محورهای اصلی توسط ۱۹۵ پژوهشگر ارائه شد که تعدادی از مقالات برگزیده در روز اول بهمن سال ۱۴۰۳ به صورت آنلاین و با حضور جمعی از اساتید و علاقه‌مندان عرضه شدند. مجموعه مقالات همایش نخست در تاریخ ۴ اسفند ۱۴۰۳ با شناسه ملی SPERO01 توسط سیویلیکا نمایه سازی و منتشر شده است. برای مشاهده لیست مقالات و اطلاعات بیشتر به صفحه مربوطه در سایت سیویلیکا به آدرس زیر مراجعه نمایید:

<https://civilica.com/l/160001/>

انجمن اسپرانتو ایران برگزار می‌کند:

دومین کنفرانس بین‌المللی پداگوژی و اسپرانتولوژی
 - آموختن پژوهشی و اسپرانتوپژوهی - روز دوشنبه اول اردیبهشت ۱۴۰۴ توسط انجمن اسپرانتو ایران و تحت حمایت سیویلیکا در شهر تهران برگزار می‌شود. با توجه به اینکه این همایش به صورت رسمی برگزار می‌گردد، کلیه مقالات این کنفرانس در پایگاه سیویلیکا و نیز کنسرسیوم محتوای ملی نمایه خواهد شد و شما می‌توانید با اطمینان کامل، مقالات خود را در این همایش ارائه نموده و از امتیازات علمی ارائه مقاله کنفرانس با دریافت گواهی کنفرانس استفاده نمایید.

برای کسب اطلاعات بیشتر درباره این کنفرانس به صفحه ویژه این برنامه در سایت سیویلیکا به آدرس زیر مراجعه نمایید:

<https://civilica.com/post/23237/>

آخرین مهلت ارسال مقالات که قبلاً تا ۳۰ اسفند ۱۴۰۳ تعیین شده بود هم اینک تا ۳۰ فروردین ۱۴۰۴ تمدید شده است. مقالات خود را با توجه به راهنمای نگارش که از این آدرس قابل دانلود است:

<http://dl.espero.ir/papero/Rahnama.docx>

به ایمیل papero@espero.ir ارسال نمایید.

موضوعات کنفرانس:	۱- آموزش پژوهشی و تدریس	۲- اسپرانتوپژوهی
الف) برنامه ریزی آموزشی و تدریس ب) تاریخ و فلسفه آموزش ج) مدیریت آموزش د) آموزش و بهسازی منابع انسانی ه) تکنولوژی آموزشی و) آموزش مبتنی-منوسله و عالی ز) مطالعات تطبیقی آموزشی ح) سایر محورهای مرتبط با آموزش و تدریس	الف) سیر تحول آموزش زبان اسپرانتو در ایران ب) سیر تحول آموزش زبان اسپرانتو در جهان ج) چالش‌های آموزش زبان اسپرانتو د) مقایسه تطبیقی آموزش زبان اسپرانتو و سایر زبان‌ها ه) سایر محورهای مرتبط با آموزش زبان اسپرانتو	

آخرین مهلت ارسال: ۳۰ فروردین ۱۴۰۴
 زمان برگزاری: ۱ اردیبهشت ۱۴۰۴
 آدرس آتار: papero@espero.ir پستی (فصلی معازی): ۰۹۱۴۳۱۴۱۸۶

دومین کنفرانس بین‌المللی پداگوژی و اسپرانتولوژی (آموزش پژوهشی و اسپرانتوپژوهی) روز دوشنبه اول اردیبهشت ۱۴۰۴ توسط انجمن اسپرانتو ایران و تحت حمایت سیویلیکا در شهر تهران برگزار می‌شود. با توجه به اینکه این همایش به صورت رسمی برگزار می‌گردد، کلیه مقالات این کنفرانس در پایگاه سیویلیکا و نیز کنسرسیوم محتوای ملی نمایه خواهد شد و شما می‌توانید با اطمینان کامل، مقالات خود را در این همایش ارائه نموده و از امتیازات علمی ارائه مقاله کنفرانس با دریافت گواهی کنفرانس استفاده نمایید.

برای کسب اطلاعات بیشتر درباره این کنفرانس به صفحه ویژه این برنامه در سایت سیویلیکا به آدرس زیر مراجعه نمایید:

<https://civilica.com/post/23237/>

آخرین مهلت ارسال مقالات که قبلاً تا ۳۰ اسفند ۱۴۰۳ تعیین شده بود هم اینک تا ۳۰ فروردین ۱۴۰۴ تمدید شده است. مقالات خود را با توجه به راهنمای نگارش که از این آدرس قابل دانلود است:

<http://dl.espero.ir/papero/Rahnama.docx>

به ایمیل papero@espero.ir ارسال نمایید.

نمونه اولیه از تحلیل محتوای کتاب با هوش مصنوعی: بررسی کتاب «آموزش اسپرانتو به روش مستقیم»

ترجمه و استفاده از جملات کاربردی در موقعیت‌های واقعی. تمرین‌های تعاملی مانند «جمله‌سازی»، «پاسخ‌دهی به سوالات»، و «تکمیل جای خالی» برای تقویت مهارت‌های گفتاری و نوشتاری استفاده می‌شود.

نقاط قوت و ضعف

نقاط قوت:

- ساختار منسجم و گام به گام برای یادگیری زبان اسپرانتو.
- تمرین‌های متنوع و کاربردی برای تقویت مهارت‌های زبانی.
- محتوای فرهنگی خنثی و سازگار با جوامع مختلف.

نقاط ضعف:

- عدم استفاده از تصاویر رنگی که ممکن است برای برخی زبان‌آموزان جذابیت کمتری داشته باشد.
- نیاز به افزودن مثال‌های بیشتر مرتبط با فرهنگ‌های غیراروپایی (مانند نام‌ها یا موقعیت‌های آشنا برای مسلمانان).

پیشنهادات برای بهبود

افزودن مثال‌های فرهنگی متنوع:

- استفاده از نام‌های متنوع (مانند Amina, Hassan) در تمرین‌ها و متون.
- اشاره به مناسبت‌های جهانی (مانند نوروز یا رمضان) به جای مثال‌های محدود به فرهنگ غربی.
- استفاده از تصاویر رنگی و جذاب:
- به‌روزرسانی طراحی کتاب با تصاویر رنگی و جذاب برای افزایش تعامل زبان‌آموزان.
- ایجاد بخش‌های تعاملی دیجیتال:
- ارائه فایل‌های صوتی برای تلفظ صحیح واژگان و جملات.
- توسعه اپلیکیشن یا وبسایت همراه با تمرین‌های تعاملی.

نتیجه‌گیری

این کتاب به عنوان یک منبع آموزشی پایه برای یادگیری اسپرانتو، از نظر ساختار و محتوا قوی و منسجم است. با این حال، برای افزایش جذابیت و تطبیق‌پذیری با مخاطبان جهانی، نیاز به به‌روزرسانی در حوزه‌های طراحی، مثال‌های فرهنگی متنوع، و ابزارهای دیجیتالی دارد. محتوای فعلی برای مسلمانان و اقلیت‌ها قابل قبول است، اما افزودن عناصر فرهنگی متنوع می‌تواند اثربخشی آن را افزایش دهد.

این کتاب آموزشی به نظر می‌رسد که برای آموزش زبان اسپرانتو طراحی شده است و شامل درس‌های متعددی است که از آموزش الفبا شروع می‌شود و به تدریج به گرامر و واژگان پیچیده‌تر می‌پردازد.

محتوای کتاب

صفحه اول و دوم: در صفحه اول عنوان کتاب، نام نویسنده و مترجم ذکر شده است. صفحه دوم اطلاعات بیشتری در مورد ناشر، شابک و زبان‌هایی که این کتاب به آنها ترجمه شده است را ارائه می‌دهد. این کتاب به ۴۲ زبان مختلف ترجمه شده است که نشان‌دهنده گستردگی مخاطبان آن است.

درس‌ها: در صفحات بعدی، کتاب شامل درس‌های مختلفی است که هر کدام به یک موضوع خاص می‌پردازد. به عنوان مثال، درس اول درباره معرفی خود و اشیاء ساده است. جملاتی مانند "Mi estas Maria" یا "Kato estas besto" برای یادگیری پایه مناسب هستند. در درس‌های بعدی، مفاهیم پیچیده‌تری مانند زمان‌های مختلف فعل، حروف اضافه، و ساختارهای جملات پیچیده‌تر معرفی می‌شوند.

تحلیل فرهنگی

استفاده از مثال‌ها: در برخی از درس‌ها، مثال‌هایی از نام افراد مانند "Maria" یا "Peter" استفاده شده که ممکن است در فرهنگ‌های مختلف متفاوت باشد. همچنین، در بخش‌هایی که مربوط به خانواده و روابط اجتماعی است، باید دقت کرد که آیا این مفاهیم با ارزش‌های فرهنگی مخاطبان سازگار هستند یا خیر. برای مسلمانان و اقلیت‌ها، استفاده از نام‌ها و مثال‌های خنثی یا قابل تطبیق با فرهنگ‌های مختلف مهم است.

مراسم‌ها و تعطیلات: در بخش‌هایی که به تعطیلات یا مراسم خاص اشاره می‌شود، باید مطمئن شویم که این موارد به گونه‌ای بیان شده‌اند که برای همه فرهنگ‌ها قابل درک و احترام باشند. به عنوان مثال، اگر در کتاب به جشن‌های مسیحی اشاره شده باشد، بهتر است در نسخه‌های ترجمه شده برای کشورهای مسلمان، مثال‌های مشابهی از مناسبت‌های اسلامی آورده شود.

تحلیل آموزشی

ساختار آموزشی:

سازماندهی محتوا: کتاب از ۲۰ درس تشکیل شده و به صورت گام به گام از مبانی (الفبا، معرفی خود، اشیاء ساده) به سمت مفاهیم پیچیده‌تر (زمان‌های فعل، حروف اضافه، جملات شرطی) پیش می‌رود. هر درس شامل بخش‌های دستور زبان، تمرین‌های تکمیلی، واژه‌نامه، و مثال‌های کاربردی است.

تصاویر: استفاده از تصاویر ساده و مرتبط با موضوع هر درس (مثلاً اعضای بدن، حیوانات، خانواده) به درک بصری کمک می‌کند. **روش تدریس:** رویکرد "روش مستقیم" با تأکید بر یادگیری بدون

شهر خورشید

نویسنده: پیئترو گری
ترجمه از اسپرانتو: الهام رحمانی

- "کجا می روی پیرمرد دانا؟"

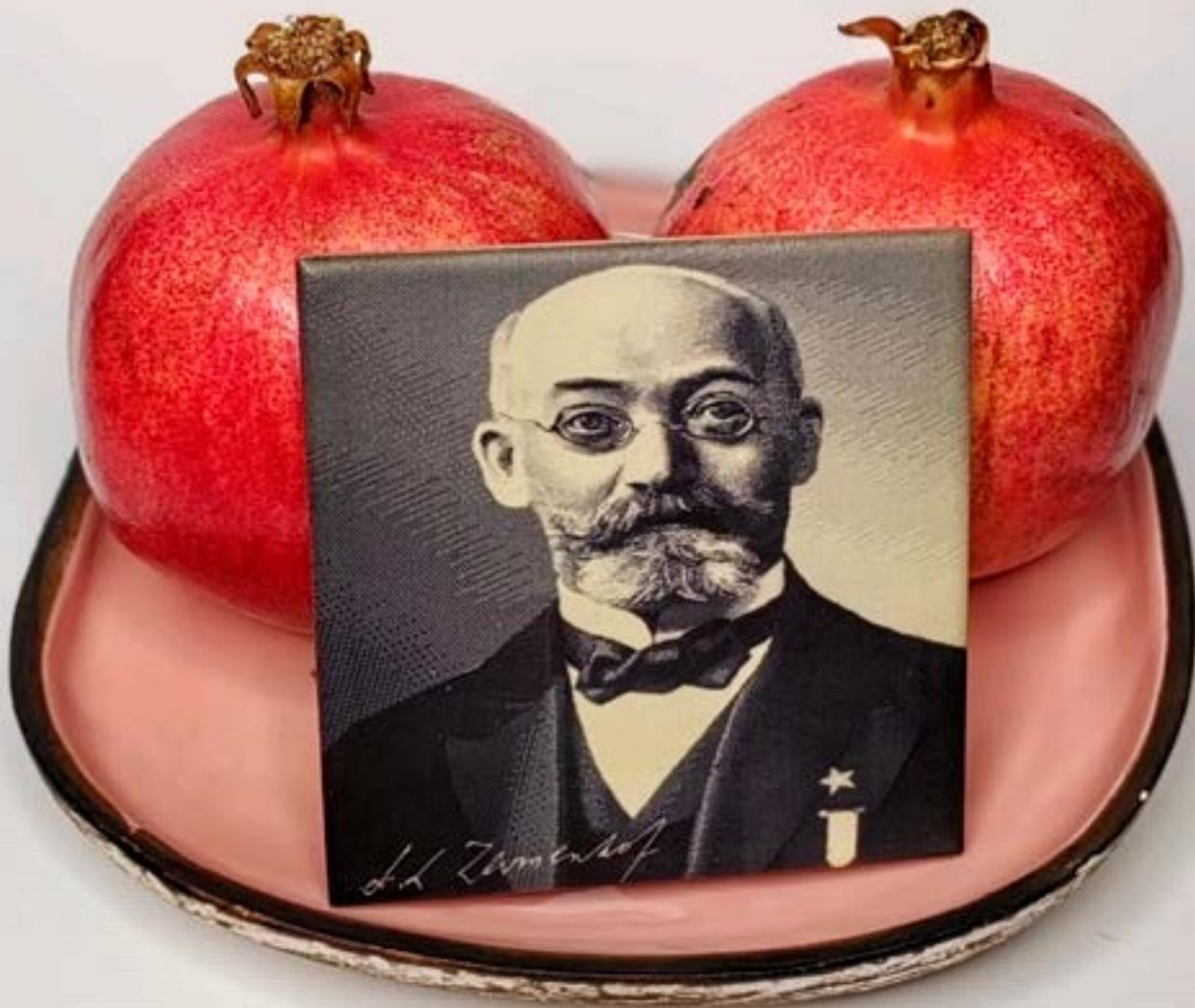
- "به سمت شرق، جایی که خورشید طلوع می کند."

- "آیا خیلی دور است؟"

- "اوه، بله... باید از کوهها و دریاها بگذری، از سرزمینهای بی پایان عبور کنی. آن سوی این راه طولانی، جایی است که اشعههای خورشید آن قدر داغ می شوند که می توانند نفس را بند بیاورند. بعد از آن، گولها و حیوانات وحشی در انتظارند و باید در برابرشان از خود دفاع کنی. اما این تنها آغاز ماجراست؛ در مسیرت با صدها مانع دیگر نیز روبهرو خواهی شد. اگر از همه اینها عبور کنی، آنگاه می توانی به شهر خورشید برسی."

- "بگو ببینم، پیرمرد خوب، این همه خطر را به جان خریدن، برای هیچی؟"

- "اوه نه! بیهوده نیست! شهری که در خواب می بینم، زیباترین شهر است که کسی به عمرش دیده است. آنجا نه اربابی هست، نه بردهای. هیچ کودکی گرسنه نمی ماند. تنها نیرو، کار است و تنها حق، برابری. زن، نه خدمتکار بلکه همراه مرد است و تنها قانون، عشق است."

Okaze de 165-a datreveno de naskiĝtago de D-ro Zamenhof

Vi kaj Esperanto

*Vi naskiĝis fine de aŭtuno,
Kaj kunportis por ni la neĝon de Esperanto.
Vi kuracis niajn okulojn,
Ne per gutoj, sed per Esperanto.
Vi estis por ni granato,
Kies grajnoj estas vortoj de Esperanto.
Vi naskiĝis dum longa nokto,
Kaj lumigis nian nokton per Esperanto.*

Keyhan Sayadpour

La Zamenhofa tago en Kurdistanano

Ŝler Karimi

Hodiaŭ estas la naskiĝdatreveno de grava famulo, Ludoviko Lazaro Zamenhof, la kreinto de bela internacia lingvo Esperanto. Ni saghezaj* geesperantistoj kunĉeestis kaj festetis ĉi tiun valoran tagon. Sinjorino Ĥadiĝe, la komencantino, voĉlegis artikoleon pri Esperanto kaj Zamenhof kaj poste ni babilis pri Esperanto kaj ĝiaj avantaĝoj kaj idealo. Sinjoro Farhad, la entuziasma komencanto kiu lernas esperanton virtuale ĉiusemajne, kantis al ni du popolajn klasikajn kantojn. Li havas belan sonon kaj mi esperas ke li kantos esperantajn kantojn estonte. Ni regalis nin per dolĉaĵoj, fruktoj, teo kaj zamenhofa torto. Komuna foto estis la fina parto de nia programo. Ni saghezaj esperantistoj esperas, ke la rondo de nia esperanta grupo disvastiĝos kaj de tago al tago pli multaj homoj konatiĝos kun Esperanto kaj lernos ĝin, kaj ni esperas ankaŭ, ke niaj kunsidoj daŭros kaj ni faros esperantajn aktivaĵojn.

*Saghez estas la dua kurda urbo en provinco Kurdistanano okcidente de Irano.

109-A UNIVERSALA
KONGRESO DE
ESPERANTO

ARUSĤO, TANZANIO, 3-10 AŬGUSTO 2024

تانزانیاء

کنگره جهانی و

کیلیمانجارو

کژاوهی دکتر کیهان صیادپور از یکصدوونهمین کنگره جهانی اسپرانتو

کرده بودم به آروشا سفر کنم و به بلندترین قله کوهستان کیلیمانجارو با ۵۹۰۰ متر ارتفاع صعود نکنم. جان گروه سه‌نفره از اسپرانتودانان را جمع کرده بود تا دو هفته پیش از کنگره صعود کنند. ولی من قادر نبودم در یک تابستان پرکار سه هفته مرخصی بگیرم. پس قرار شد من پس از اتمام کنگره به‌تنهایی صعود کنم.

اما جلو افتادن امتحانات کشوری پایانی رشته قلب کودکان که من از ممتحنین آن بودم کار را بهم زد. من باید زودتر برمی‌گشتم. تنها راه، صعود در وسط کنگره بود. من می‌توانستم در بازار مکاره اسپرانتو عصر روز اول شرکت کنم، سپس ۵ روز به کوهستان بروم، و در برگشت در روز جمعه در مجمع کمیته سازمان جهانی اسپرانتو به عنوان نماینده ایران شرکت کنم. طبعاً روز شنبه می‌توانستم در اختتامیه هم شرکت نمایم. راهی بهتر برای هر دو هدف نبود. هم صعود به قله و هم اجرای وظایفی که بعهد گرفته بودم.

سفر با هواپیمایی امارات شروع شد: تهران به دبی. اولین شگفتی در دبی رقم خورد. سعید بلوچی دوست قدیمی اسپرانتودانم به همراه دوستش خانم ماریون از پاریس آمده بودند و در پرواز دبی به دارالسلام همراه من بودند. متأسفانه چون صندلی‌ها از قبل مشخص شده بود کنار هم نبودیم.

پس از پرواز طولانی به دارالسلام رسیدیم. سعید و ماریون چند ساعت بعد به آروشا پرواز داشتند و من صبح فردا. پس من به شهر دارالسلام رفتم. هتلی برای یک شب اقامت رزرو کرده بودم. هتل در منطقه‌ای توریستی واقع شده بود و راحت بود. ولی خیلی با مردم شهر برخورد نداشتم و بیشتر توریست‌های مرفه را دیدم. مسیر طولانی فرودگاه تا هتل برای آشنا شدن مختصر خوب بود. دارالسلام شهری بزرگ بود ولی شبیه سایر شهرهای آفریقا. جاده فرودگاه تا شهر برای احداث بی‌آرتی خراب بود. راننده هم خوشش نمی‌آمد. چون بی‌آرتی کاسبی‌شان را خراب می‌کرد. جرقه‌هایی از

همه چیز از آنجا شروع شد که سازمان جهانی اسپرانتو تصمیم گرفت برای اولین بار کنگره خود را در آفریقا برگزار کند. بطور خلاصه، رشد اسپرانتو در قاره و مشکلات مالی و روایدی اسپرانتودانان آفریقا مانع شرکت آنان در کنگره‌های جهانی بود. سازمان با برگزاری کنگره در آفریقا با یک تیر دو نشان زد: تقویت زبان در این قاره و تنوع در کنگره‌ها که برای خیلی از اسپرانتودانان یکنواخت شده بودند. و چه جایی بهتر از آروشا با کلی مکان دیدنی شامل بهترین پارک‌های وحش آفریقا و قله کیلیمانجارو بام این قاره.

اما برای من مسایل خاصی در این سفر از ابتدا مطرح بود. درخواست روایدی من برای سخنرانی در کنگره‌ای پزشکی چند سال قبل رد شده بود. یک دسته از کشورها برای روایدی تانزانیای فقط می‌توانند با دعوتنامه فرد یا سازمانی در این کشور اقدام کنند. ایران هم جزو این دسته است. اقدام قبلی من رد شد چون با دعوتنامه بنیاد CSI آلمان برای سخنرانی در کنگره CSI آفریقا صورت گرفته بود. آژانس‌های مسافرتی ایران معمولاً با دعوتنامه شهروندان تانزانیای برای متقاضیان روایدی می‌گیرند. بنابراین تصمیم گرفتم ابتدا از این طریق درخواست ویزا کنم و اگر پاسخ مثبت بود در کنگره جهانی ثبت نام کنم. روایدی تانزانیای را صرفاً از دو ماه پیش از سفر به بعد می‌توان درخواست کرد.

دوماه پیش از سفر کار را شروع کردم. متوجه شدم که فقط برخی آژانس‌های تازه‌کار برای روایدی تانزانیای اقدام می‌کنند و قیمت آن هم ۳۵۰ دلار شده است. با منشی هیأت برگزارکننده محلی، جان مگاسا مشورت کردم و قرار شد از طرف انجمن اسپرانتو تانزانیای برایم دعوتنامه بفرستند. و ناگهان همه چیز درست شد و ویزا گرفتم. البته این بدون زحمت‌های جان ممکن نمی‌شد.

نکته دوم، قله کیلیمانجارو بود. مگر می‌شد من کوهنورد که خیلی از قله بلند ایران مثل دماوند و سبلان را صعود

بازار مکاره اسپرانتو و حضور اسپرانتودانان آفریقایی

بازار مکاره علی‌رغم بارش ساعتی پیش در فضای باز جلوی کنگره انجام شد. من روی یک میز گرداننده سه سازمان بودم: انجمن جهانی پزشکان اسپرانتودان، انجمن اسپرانتوی ایران و کمیسیون خاورمیانه و شمال آفریقای سازمان جهانی. بیشترین موفقیت در دادن اطلاعات به دو پرستار اسپرانتودان آفریقایی بود که یکی نهایتاً عضو انجمن شد.

بازار مکاره اسپرانتو و میز سه گانه من

صعود به کیلیمانجارو

صبح زود یکشنبه، راهنمای کوهستان بنام عیسی و بقیه اعضای گروه به هتل آمدند و سفر به پارک مارانگو را شروع کردیم. صعود روز اول در منطقه جنگلی بود. میمون‌های وحشی در مسیر دیده می‌شدند. اقامتگاه شب اول در جنگل بود و خیلی سرد بود.

روز دوم به سمت اقامتگاه دوم صعود کردیم. مسیر ابتدا جنگلی و سپس بوته‌ای شد. اقامتگاه دوم مجهزتر بود و آنتن موبایل هم داشت. روز سوم به سمت اقامتگاه سوم صعود کردیم. بیشتر مسیر خشک و صحرایی بود. ظهر به اقامتگاه سوم رسیدیم و بعد از ظهر چند ساعت خوابیدم. صعود اصلی در شیب زیاد و ارتفاع ۴۷۰۰ متری از ساعت ۱۲ شب شروع شد. خوشبختانه بدون مشکلی موفق شدم

مدرنیسم هم دیده می‌شد. بخصوص خط راه‌آهن بین‌شهری که در ارتفاع بالا بود و به یک ساختمان ایستگاه مرکزی مدرن ختم می‌شد. ایستگاه قدیمی هم در پایین هنوز وجود داشت.

پرواز به آروشا مستقیم نبود. یک پرواز ۱۵ دقیقه‌ای تا زنگبار که رکورد کوتاه‌ترین پروازم را شکست. رکورد قبلی متعلق بود به پرواز ایروان-تیفلیس که ۲۵ دقیقه بود. زنگبار جزیره‌ای است نزدیک ساحل تانزانیا که اولین بار تاجران ایرانی (بخصوص شیرازی) و عرب به آن رسیدند. زنگبار کلمه‌های فارسی است و از زنگ بمعنی آفریقا و بار بمعنی ساحل تشکیل شده است. در حال حاضر این اسم به زنجبار تغییر کرده. هنوز گروهی شیرازی‌الاصل در جزیره ساکن هستند. زنگبار بخاطر آبهای زلال و کم عمق بیشتر یک محل گردشگری محسوب می‌شود و اماکن باستانی هم دارد. وقتی زنگبار و سرزمین ساحلی بنام تانجیکا از بریتانیا مستقل شدند، اهالی زنگبار تصمیم گرفتند به‌جای اینکه در آینده احتمالاً با تانجیکا بجنگند با آن متحد شوند و کشور تانزانیا را بسازند. تان از تانجیکا و زان از زنگبار گرفته شده است. پس بخشی از نام این کشور پارسی است.

زبان مردم سواحیلی است که مخلوط عربی، پارسی و زبان بومی آفریقایی است. کلمات بسیاری پارسی هستند که وقتی برای دوستان تانزانیایی تعریف می‌کردم متعجب شدند. ناهدا همان ناخدای پارسی است که بخاطر ناتوانی در تلفظ خ تغییر کرده است. بیما همون بیمه پارسی است. ولی جالب‌ترین اتفاق وقتی بود که مهماندار هواپیما همکاری را صدا زد و گفت کاکا. معنای دهکده جهانی را بیش از پیش در آن لحظه حس کردم.

پس از دیدن کوهستان کیلیمانجارو از پنجره هواپیما بالاخره در فرودگاه آروشا به زمین نشستیم. فرودگاهی کوچک و در دست تعمیر. یک خانواده ۴ نفره اسپرانتیست همسفرم بودند. با هم تاکسی گرفتیم و رفتیم محل کنگره. جان را پیدا کردم و طبق هماهنگی رفتیم دفتر شرکت برگزار کننده صعود به کیلیمانجارو. از تعهدات تور یک شب اقامت پیش و یک شب پس از صعود بود. پس به هتل تور رفتیم و پس از استقرار به محل کنگره برگشتم. توک توک وسیله خوبی برای داخل شهر بود گرچه تاکسی هم ارزان بود و موتورسیکلت ارزانتر از همه ولی خطرناکتر.

محل کنگره ساختمان قدیمی و مرکز برگزاری همایش‌ها بود. مرتب و تمیز بود. اینترنت روز اول خوب نبود ولی روزهای آخر خوب شد. حضور تعداد زیادی اسپرانتودان اکثراً جوان آفریقایی که از دیدن این همه اسپرانتودان به وجد آمده بودند صحنه‌های زیبایی رقم زد. همانطور که انتظار می‌رفت همه شاد بودند، می‌زدند و می‌رقصیدند.

صبح شنبه هم مراسم اختتامیه کنگره بود. تعداد زیاد آهنگ‌هایی که به زبان اسپرانتو و توسط اسپرانتودانان آفریقایی اجرا شد بی‌نظیر بود. به نظر من بهترین حنجره‌های دنیا در اختیار سیاهپوستان است و مراسم اختتامیه این نظر من را اثبات کرد. تهیه و اجرای تعداد زیادی آهنگ جدید هم در خور تحسین هست.

از ابتدای مراسم حضور چند نفر با لباس قبیله ماسایی نظر من را جلب کرد. بالاخره در قسمتی از مراسم معلوم شد که رییس قبیله محلی ماسایی و همراهانش هستند. روی سن آمدند و مراسم محلی اجرا کردند. رییس‌های قبایل ماسایی عصای خاص و معروفی دارند که در واقع عصای ریاست و رهبری است. در این قسمت از پروفیسور دانکن چارترز رییس سازمان جهانی اسپرانتو خواستند روی یک صندلی در وسط سن بنشینند. با انجام رقص‌های خاص و سمبلیک یک عصای ریاست را به پروفیسور اهدا کردند. هیجان و احساس رضایت در چشمان پروفیسور مشهود بود. پس از ماه‌ها تلاش طاقت‌فرسا برای جمع کردن مسایل مالی این کنگره که به علت حضور ارزان و گاه رایگان اسپرانتودانان جوان آفریقا با تراز منفی روبرو بود، کنگره با موفقیت حداکثری رو به اتمام بود.

حیات وحش

روز آخر را همراه سعید و ماریون به پارک حیات وحش تارانگیری رفتیم. برنامه یکروزه بود ولی تعداد خیلی خوبی از حیوانات وحشی نظیر شیر، زرافه، فیل و غیره را دیدیم. برای من دیدن مار پیتون و سه توله شیر تازگی داشت. طلسم ندیدن گربه‌سانان به جز شیر در طبیعت شکسته نشد. بنظرم برای شکست این طلسم باید به سریلانکا یا هند سفر کنم.

در مسیر برگشت به ایران با توقف طولانی در فرودگاه زیبای نایروبی و در فرودگاه مورد تحسین دویی این سفر بیادماندنی و موفق را به پایان رساندم.

آخرین نوشته‌ها:

چند روز پیش پروفیسور رناتو کورستی درگذشت و جامعه اسپرانتودانان را از داشتن یک پدر واقعی محروم کرد. آخرین دیدار با ایشان در آروشا اتفاق افتاد. بدرود رناتوی عزیز!

یک ساعت پس از طلوع آفتاب بر فراز بام آفریقا باشم. حجم زیاد برف و یخچال‌های عظیم کیلیمانجارو بسیار زیبا بودند. البته مسیر صعود خوشبختانه برف آنچنانی نداشت.

برفراز بام قاره آفریقا

همانروز به اقامتگاه سوم فرود آمدیم و بعد از صرف ناهار به اقامتگاه دوم برگشتیم. تنها شبمانی در راه برگشت در همین اقامتگاه بود. روز آخر هم از صبح زود به طرف اقامتگاه اول و سپس پارک مارانگو رفتیم. و پس از صرف ناهار به آروشا برگشتیم.

ادامه کنگره جهانی

صبح جمعه در مجمع کمیته سازمان جهانی شرکت کردم. رای‌گیری مهمی وجود نداشت و بیشتر بحث و صحبت شد. دوستان قدیمی از کشورهای مختلف رو دیدم. از آخرین شرکت در کنگره جهانی ۵ سال می‌گذشت (لاهتی فنلاند سال ۲۰۱۹). در جلسات دیگری هم شرکت کردم. معمولاً در کنگره‌های جهانی اتاق‌های برگزاری را به نام بزرگان این زبان نامگذاری می‌کنند. امسال هم به همین شکل بود ولی با یک سورپرایز. اتاقی بنام دکتر ایمره فرنتری، رییس فقید و افتخاری انجمن پزشکان اسپرانتودان که سال گذشته درگذشته بود، نام گذاشته بودند ولی انجمن پزشکان اسپرانتودان از این انتخاب بی‌خبر بود و سورپرایز شدند.

در مجمع کمیته سازمان جهانی

Ramadano kaj la graveco de akvo-provizado por fastantoj

Ramadano estas la naŭa monato de la islama kalendaro. Dum ĉi tiu speciala tempo, islamanoj sin detenas de manĝado kaj trinkado ek de la tagiĝo ĝis la sunsubiro. Ĉi tiu monato havas ne nur spiritajn kaj religiajn avantaĝojn, sed ankaŭ estas okazo por purigi la animon kaj korpon. Tamen, fastado povas alporti iujn defiojn, el kiuj unu el la plej gravaj estas soifo kaj malkvanto de akvo en la korpo.

Soifo dum Ramadano kaj kiel kontraŭbatali ĝin

Soifi dum la fastado, precipe en varmaj sezonoj, estas natura afero. Malkresko de akva konsumo povas influi la korpan funkciadon kaj, se oni ne sufiĉe trinkas dum la noktaj manĝoj (iftaro kaj suhuro), povas aperi laceco, kapdoloro kaj senkoncentriĝo. Tial, la elekto de taŭgaj trinkaĵoj, kiuj ne nur kvietigas la soifon sed ankaŭ helpas konservi la akvo-ekvilibron kaj mineralojn en la korpo, estas tre grava. Jen kelkaj sanaj kaj utilaj trinkaĵoj por mildigi la soifon dum Ramadano:

1. Limonado kun grena semo (*khakshir*)

Ingrediencoj:

- 3 glasoj da akvo
- 100 gramoj da citrono-suko
- 200 gramoj da sukero (aŭ mielo)
- Sufiĉa kvanto da grenaj semoj (*khakshir*)
- Iom da rozakvo (laŭplaĉe)

Preparado:

Por prepari ĉi tiun trinkaĵon, miksu la sukeron kaj citrono-sukon kun akvo. Poste, lavu kaj aldonu la grenajn semojn. Se vi deziras, vi povas ankaŭ aldoni iom da rozakvo por pli agrabla aromo.

2. Kujara skvaŝo kun skenĵabeno

Ingrediencoj:

- Duona glaso da skenĵabeno (speco de tradicia dolĉa acida siropo)
- 2 kukumoj
- 1 citrono
- Iom da rozakvo (laŭplaĉe)

Preparado:

Unue, lavu kaj raspigu la kukumojn. Poste, miksu la raspitan kukumon kun skenĵabeno. Fine, elpremu la citronon kaj aldonu la sukcon kun iom da akvo kaj rozakvo. Bone miksu kaj la trinkaĵo estas preta por servi.

3. Safrana kaj bazilia sema siropo

Ingrediencoj:

- 3 glasoj da akvo
- 1 glaso da sukero
- 3 supkuleroj da rozakvo
- Duona supkulero da safrano
- Sufiĉa kvanto da bazilia semoj

Preparado:

Por prepari ĉi tiun siropon, unue boligu la akvon kaj solvu la sukeron en ĝi. Poste, trempu la safranon en varma akvo kaj aldonu ĝin kune kun la rozakvo al la akvo-sukera miksaĵo. Miksi bone ĉiujn ingrediencojn, malŝalti la fajron kaj meti la siropon en la fridujon por malvarmigi. Por fari la trinkaĵon, miksu 4 supkulerojn da la siropo kun akvo kaj bazilia semoj, kaj servu.

4. Muskosalika kaj rozakva siropo

Ingrediencoj:

- 1 litro da muskosalika distilita akvo
- 3 kilogramoj da sukero
- 4 glasoj da akvo
- 5 supkuleroj da rozakvo

Preparado:

Unue boligu la akvon kaj aldonu la sukeron. Daŭre varmigu la miksaĵon ĝis la sukero plene solviĝas. Poste, aldonu la muskosalikan akvon kaj rozakvon kaj bone miksu. Fine, malŝaltu la fajron kaj lasu la siropon malvarmiĝi. Por fari la trinkaĵon, miksu 2 supkulerojn da la siropo kun akvo kaj servu.

5. Roza siropo (Gol-Mohammadi)

Ingrediencoj:

- 2 kilogramoj da sukero
- 2 litroj da akvo
- 1 telerkulero da citrono-suko
- 500 gramoj da freŝaj rozo-petaloj

Preparado:

Unue, disŝiru la rozo-petalojn kaj metu ilin en ujon. Verŝu bolantan akvon super ili kaj fermu la ujon. Lasu la petalojn en la akvo dum 12 horoj por eligi la ekstrakton. Post tio, filtrilu la miksaĵon. Varmigu la sukeron kaj akvon sur la fajro ĝis la sukero solviĝas. Poste, aldonu la rozan ekstrakton kaj citrono-sukon, bone miksu, kaj la siropo estas preta.

6. Akvomelona suko

Preparado:

Por prepari akvomelonan sukon, simple tranĉu akvomelonon en kubetojn kaj metu ilin en miksilon kune kun akvo, glacio kaj sukero. Miksi ĝis oni akiras freŝigan kaj bongustan fruktosukon.

7. Kantalupa suko

Preparado:

Por fari kantalupan sukon, tranĉu kantalupon en pecojn kaj metu ilin en miksilon kun iom da akvo kaj glacio. Laŭplaĉe, vi povas aldoni iom da sukero aŭ siropo por pli dolĉa gusto.

8. Vinbera suko

Preparado:

Por prepari vinberan sukon, metu ĉirkaŭ 50 gramojn da vinberoj kaj 200 mililitrojn da akvo en miksilon. Miksi dum unu minuto ĝis la ingrediencoj bone kombiniĝas. Se vi deziras pli dolĉan guston, aldonu iom da sukero. Servu kun glacio por pli refreŝiga trinkaĵo.

9. Poma suko

Preparado:

Por fari poman sukon, unue senŝeligu kaj tranĉu unu pomon. Forigu la semojn kaj metu la poman pecojn en miksilon kun unu glaso da akvo. Laŭplaĉe, aldonu unu supkulero da sukero. Servu kun kelkaj glaciaj kuboĵoj por pli refreŝiga gusto.

10. Limonado

Ingrediencoj:

- Akvo
- 1 freŝa citrono
- Sukero
- Freŝa mento

Preparado:

Por fari limonadon, elpremu la sukon de unu citrono kaj miksu ĝin kun sukero, freŝa mento kaj akvo en miksilo. Miksu dum 30 ĝis 40 sekundoj. Verŝu la trinkaĵon en glason, ornamu ĝin per mentfolioj, citronaj pecoj kaj glacio, kaj servu.

11. Lakta kaj datela glataĵo (smutio)

Ingrediencoj:

- 10 daktiloj
- 1.5 glasoj da lakto
- Glacio

Preparado:

Por fari ĉi tiun sanan smution, metu 10 daktilojn, 1.5 glasojn da lakto kaj kelkajn glaciajn pecojn en miksilon. Miksi dum unu minuto ĝis la ingrediencoj bone kombiniĝas. La trinkaĵo estas preta por ĝui!

12. Migdala smutio

Ingrediencoj:

- 1.5 glasoj da lakto
- 2 supkuleroj da trempitaj migdaloj
- Iom da glacio
- 1 supkulero da sukero (laŭplaĉe)

Preparado:

Por fari migdalan smution, metu la lakton, migdalojn, glacion kaj sukeron en miksilon. Miksu dum unu minuto ĝis la ingrediencoj bone kombiniĝas. Laŭplaĉe, vi povas aldoni iom da daktiloj aŭ mielo por pli dolĉa gusto.

13. Nigra sekvinbera smutio

Ingrediencoj:

- 1.5 glasoj da lakto
- 2 supkuleroj da nigraj sekvinberoj
- Iom da sukero (laŭplaĉe)
- Kelkaj pecoj da glacio

Preparado:

Por fari ĉi tiun smution, metu la lakton, sekvinberojn, sukeron kaj glacion en miksilon. Miksu dum unu minuto ĝis la trinkaĵo fariĝas glata kaj homogena. Nun vi povas ĝui vian bongustan kaj refreŝigan smution!

14. Banan-kakao-smutio

Ingrediencoj:

- 1.5 glasoj da lakto
- 1 meza banano
- 1 supkulero da kakaopulvoro
- Kelkaj pecoj da glacio
- 1 supkulero da sukero (laŭplaĉe)

Preparado:

Por fari banan-kakao-smution, metu la lakton, bananon, kakaopulvoron, sukeron kaj glacion en miksilon. Miksu dum unu minuto ĝis vi ricevas bongustan kaj sanan ĉokoladan trinkaĵon!

10 Mallongaj Rakontoj en la Lingvo Esperanto

Mahmud Lotfalikhani

۱۰ داستان کوتاه به زبان اسپرانتو

محمود لطفعلی خانی

1. La Unua Mesaĝo

La kosmonaŭto estis sola en la kosmostacio. Nebulo kovris la vitron de la kosmoŝipo. Mano de ekstere skribis: "Saluton".

۱. اولین پیام

فضانورد تنها در ایستگاه فضایی بود. روی شیشه مه گرفته بود. دستی از بیرون روی آن نوشت: «سلام»

2. Malgrandaj Manetoj

La kuracisto prenis la manon de la infano kaj diris: "Premu." La infano ridis. La patrino ploris. La kuracisto rigardis la mekanikan protezon de la infano.

۲. دست‌های کوچک

پزشک دست‌های کودک را گرفت و گفت: «فشار بده». کودک خندید. مادر گریه کرد. پزشک به پروتز مکانیکی کودک نگاه کرد.

3. Amara Vero

La viro diris: "Ĉiam diru la veron, mia filo."
La filo demandis: "Do kial vi ne amas mian patrinon?"

۳. حقیقت تلخ

مرد گفت: همیشه حقیقت را بگو پسر. پسر پرسید: پس چرا مادرم را دوست نداری؟

4. Fenestro

Li estis kaptita en malluma domo dum jaroj. Iutage li fine malfermis la fenestron...

Sed ekstere estis nenio.

۴. پنجره

سال‌ها در خانه‌ی تاریک زندانی بود. روزی بالاخره پنجره را باز کرد ... اما هیچ چیز در آن بیرون نبود.

5. Ŝako kaj Mato

La maljunulo movis ŝakpecon. Lia kontraŭulo ridis. La maljunulo mire rigardis, ĉar li ĉiam ludis sola.

۵. کیش و مات

پیرمرد مهره شطرنج را تکان داد. حریفش خندید. پیرمرد با تعجب نگاه کرد. چون او همیشه تنها بازی می کرد.

6. Donaco

Knabineto trovis malgrandan skatolon. Ŝi malfermis ĝin. Ene estis nenio. Sed de tiu tago ŝi neniam plu sentis solecon.

۶. هدیه

دختری جعبه ای کوچک را پیدا کرد. بازش کرد. هیچ چیز داخلش نبود. اما از آن روز دیگر هیچ وقت احساس تنهایی نمی کرد.

7. Rendezuo

Li iris al la kafejo. La tablo apud li estis malplena. La kelnero diris: “Li venis ĉiutage, atendente vin. Hieraŭ estis la lasta fojo, kiam mi vidis lin.”

۷. قرار

به کافه رفت. میز کناری اش خالی بود. پیشخدمت گفت: او هر روز می آمد. منتظر شما بود. دیروز آخرین روزی بود که او را دیدم.

8. La Lasta Pasaĝero

Ŝoforo prenis pasaĝeron. La pasaĝero diris: “Mi revenas hejmen.” La ŝoforo ektemis. Antaŭ dek jaroj, ili enterigis lin.

۸. آخرین مسافر

راننده ای مسافری را سوار کرد. مسافر گفت: به خانه بر می گردم. راننده لرزید. ده سال پیش او را دفن کرده بودند.

9. Pentraĵo

Knabineto desegnis bluan sunon. Ŝia instruisto diris: “La suno estas flava.” La sekvan tagon, la suno havis alian koloron.

۹. نقاشی

دخترچه ای خورشید را آبی کشید. معلمش گفت: خورشید زرد است. روز بعد خورشید رنگ دیگری شد.

10. La Nokta Sono

La viro nokte aŭdis ĝemadon. Li elfosis la kelojn sed trovis nenion. Poste li eksciis, ke lia domo estis konstruita sur antikva tombejo.

۱۰. صدای شب

مرد شبها صدای ناله ای می شنید. زیرزمین را کند. چیزی پیدا نکرد. بعداً فهمید که خانه اش روی یک قبرستان قدیمی ساخته شده بود.

Ne fidu artefaritan inteligentecon eĉ se ĝi parolas Esperanton

متمانه به هۆشی دهستکرد مه که

ته نانهت ئە گەر به ئیسپیرانتۆیش بدویت

به شی دووهه م

داده نرین؟ له گرینگترینی ئه و نووسه رانه دهتوانین باسی لودو فیک لازارو زامینهوف، داهینه ری ئیسپیرانتو و ویلیام ئۆلد، یه که م ئیسپیرانتۆزانی خاوه نی خه لاتی نۆبل بکه ین. نووسه رانی دیکه ی وێژه و ئه ده بیاتی ئیسپیرانتو بریتین له یولیو باگی، گیتورگو دیژیف و ستیفان نیمیرئ، جگه له وهش، نووسه رانی زوری دیکه ییش له ئیسپیرانتۆدا هه ن که به شدارییه کی گرینگیان له زمان و ئه ده بدا کردوه.

باشه باشه، دیسانه وه ولامه که له یه که م نیگادا گونجاو دیاره. هیشتا دهتوانیت که سانی ناشاره زا سه رسام بکات، به لام جوړج دیژیف؟ هه گیز نووسه ریک به م ناوهم له ئیسپیرانتۆدا نه بیستوه. ئایا له هۆشی دهستکرد بپرسین؟

ئه و جوړج دیژیفه کییه؟

جوړج دیژیف نووسه ر و شاعیریکی هه نگاری بووه و به زمانی ئیسپیرانتۆ نووسیویه تی. یه کیک بوو له

له م دوا ییانه دا له جیهانی ئۆنلاین پرۆژه یه کی کرده یی هۆشی دهستکرد به ناوی چه ت جی پی تی (Chat GPT) هه راوه ریای ناوه ته وه. ئه وه ییش ئامرازیکه که دهتوانیت له گه لی بکه ویته قسه کردن، پرساری لئ بکه یت یان داوی لئ بکه یت ده قیک بنووسیت و ئه ویش به چه ند په ره گرافی دارپژراو که به ته واوه تی له گه ل پرسیاره که تا ده گونجیت، ولام ده داته وه. ئه وه نده به باشی لاسایی تواناکانی مرۆف ده کاته وه که زیره ک دیاره و ته نانهت به ئیسپیرانتۆیش ده دویت. زور با شتر له من هه موو ئه مانه روون ده کاته وه، که وایه با خۆی ولام بداته وه:

چۆنیه تی داهینانی نووسه ر

با دووهه م هه ولمان بده ین، ئیستا سه باره ت به وێژه ی ئیسپیرانتۆ:

چ که سانیک به گرینگترین نووسه ران له زمانی ئیسپیرانتۆ

گرینگترین نووسه‌رانی زمانی ئیسپیرانتو، هه‌روه‌ها له پهره‌پیدانی زمان و ئەدەبدا بەشداریکی گرینگ بوو، دیزیف هه‌روه‌ها یه‌که‌م سه‌رنووسه‌ری گوڤاری ئەدەبی «ئیسپیرانتو» بوو. ئەو به‌بۆنه‌ی نووسراوه‌کانییه‌وه خه‌لاتی زوری پێبه‌خه‌شرا، له‌وانه‌ خه‌لاتی ئەنجومه‌نی زمانی ده‌وله‌تی هه‌نگاریا و خه‌لاتی ناوه‌ندی (PEN) ی ئیسپیرانتو. جوړج دیزیف سالی ۱۹۸۰ کۆچی دوا‌یی کرد.

هه‌موو شتیک یه‌که‌ده‌گریتته‌وه. به‌لام ئەمه‌ داهینراوه! ئەوه‌ بینگومان پیکهاته‌یه‌که‌ له‌ برگی جوړبه‌جوړی، به‌لام سیمای مروڤیکی راسته‌قینه‌ نییه! با زیاتر پیرسین:

گرینگترین به‌رهمه‌کانی جوړج دیزیف کامانه‌ن؟

له‌ گرینگترین به‌رهمه‌کانی جوړج دیزیف ده‌توانین ئاماژه‌ بکه‌ین به‌ شیعه‌ره‌کانی «کالیکانتو» و «ئه‌نتولۆژیای ئیسپیرانتو»، هه‌روه‌ها کورته‌ چیرۆکه‌کانی «په‌گه‌زی مندال» و «به‌هاری هه‌تاه‌تایی». ئەو هه‌روه‌ها شیعر و چیرۆکی زوری دیکه‌ی به‌ زمانی ئیسپیرانتو نووسیوه و یه‌کیکه‌ له‌ کاریگه‌رتین و ریزدارترین نووسه‌رانی زمانه‌که‌. هه‌روه‌ها دیزیف یه‌که‌م سه‌رنووسه‌ری گوڤاری ئەدەبی «ئیسپیرانتو» بوو و به‌شدارییه‌کی زوری له‌ په‌رپیدانی زمان و ئەدەبی ئیسپیرانتو بوو.

به‌راستی هه‌زم له‌وه‌ بوو شیعی «کالیکانتو» بخوینمه‌وه، و نوسخه‌ی «په‌گه‌زی مندال» بدۆزمه‌وه، به‌لام گومانم له‌وه‌یه‌ AI فریوم بداتم که‌وايه‌ با تاییه‌تی تر پرسیاری لی بکه‌م:

ئایا تا ئیستا به‌رهمه‌کانی له‌ «گوڤاری هونه‌ری ئەدەبی» دا ده‌رکه‌وتوون؟ ناتوانم دلنیا بم له‌وه‌ی که‌ به‌رهمه‌کانی جوړج دیزیف پێشتر له‌ «گوڤاری هونه‌ری ئەدەبی» ده‌رکه‌وتوون، چونکه‌ ده‌ستم ناگاته‌ زانیاری له‌ سه‌ر ئەو بابته‌. «گوڤاری هونه‌ری ئەدەبی» گوڤاریکی ئەدەبییه‌ به‌ زمانی ئیسپیرانتو، به‌لام نازانم به‌رهمه‌کانی جوړج دیزیف پێشتر له‌وه‌ گوڤاره‌دا بلاو کراونه‌ته‌وه‌ یان نا. بۆ ئەوه‌ی به‌ وردی بزانی، ده‌توانین له‌ ئه‌رشیفی گوڤاره‌که‌دا بگه‌رپیت یان له‌ که‌سیک پرسیار بکه‌یت که‌ له‌ سه‌ر ئەو بابته‌ زانیاری زیاتری بییت.

لێهاتوانه‌یه‌

ئایا هیچ زه‌خه‌یه‌کی ئەدەبی هه‌یه‌ له‌ سه‌ر شیعی «کالیکانتو»؟

ناتوانم ئەوه‌ پشتراست بکه‌مه‌وه‌ که‌ په‌خه‌ی ئەدەبی هه‌یه‌ له‌ سه‌ر شیعی «کالیکانتو» ی جوړج دیزیف چونکه‌ ده‌ستم ناگاته‌ زانیاری له‌ سه‌ر ئەو بابته‌. «کالیکانتو» شیعیکی به‌ناوبانگی جوړج دیزیفه‌، به‌لام نازانم هیچ په‌خه‌یه‌کی ئەدەبی له‌ سه‌ر هه‌یه‌ یان نا. بۆ زانیاری زیاتر، ده‌توانیت له‌ ئه‌رشیفی گوڤاره‌ ئەدەبییه‌کان یان ئینته‌رنیتدا بگه‌رپیت یان له‌ که‌سیک پرسیار بکه‌یت که‌ زانیاری زیاتری هه‌بیته‌ له‌ سه‌ر ئەو بابته‌.

له‌وه‌ش زیره‌کتر!

پێموايه‌ جوړج دیزیف نووسه‌ریکی سه‌رده‌می زینیسانس بوو.

جوړج دیزیف نووسه‌ری سه‌رده‌می رینیسانس نه‌بوو. نووسه‌ر و شاعیریکی هه‌نگاری بوو و له‌ سه‌ده‌ی بیسته‌مدا به‌ زمانی ئیسپیرانتو نووسیویه‌تی. جوړج دیزیف یه‌کیکه‌ بوو له‌ گرینگترین وێژه‌رانی ئیسپیرانتو و به‌شداری چالاکانه‌ی بوو له‌ په‌ره‌پیدانی زمان و وێژه‌ی ئیسپیرانتو. ئەو له‌ سالی ۱۹۰۶ له‌دایک بوو و له‌ سالی ۱۹۸۰ کۆچی دوا‌یی کردووه، که‌وايه‌ له‌ سه‌ده‌ی بیسته‌مدا ژیاوه‌ نه‌ک له‌ سه‌رده‌می رینیسانسدا. رینیسانس سه‌رده‌میک بوو له‌ میژووی ئەوروپا که‌ له‌ سه‌ده‌ی چوارده‌ ده‌ستی پیکرد و له‌ سه‌ده‌ی هه‌ڤده‌ کۆتایی پیهات.

رینگه‌ نادات خۆی فریو بدات! دریزه‌ به‌ داهینانه‌که‌ ده‌دات، ئیستا ته‌نانه‌ت داتای زیاتریش سه‌بارته‌ به‌ جوړج دیزیف ده‌زانین، به‌لام سه‌ره‌رای ئەوه‌ ماوه‌یه‌کی زۆر گه‌راوم، ناتوانم بیدۆزمه‌وه‌ و تیبگه‌م ئەمه‌ له‌ سه‌ر چ بانه‌مايه‌که‌.

ده‌توانی شتیکمان پێ بلیت ده‌باره‌ی ژیانی خیزانی جوړج دیزیف؟

هاوژینه‌که‌ی کێ بوو؟

من هیچ زانیارییه‌کم نییه‌ له‌ سه‌ر ژیانی خیزانی جوړج دیزیف چونکه‌ من ته‌نیا به‌رنامه‌یه‌کی کۆمپیوته‌ریم و توانای گه‌ران و هه‌لگرته‌ی زانیاریم نییه‌. وه‌کوو مۆدلیکی زمانی گه‌وره‌ی راهینراوی Open AI، ته‌نیا ده‌توانم ولامی پرسیاره‌کان بده‌مه‌وه‌ له‌ سه‌ر بانه‌مای ئەو زانیارییه‌یه‌ که‌ له‌ سه‌ریان راهینراوم و ناتوانم زانیاری نوێ له‌ سه‌ر که‌سه‌کان یان بابته‌کان زیاد بکه‌م. من توانای تیبگه‌یشتن و ولامدانه‌وه‌ی پرسیاره‌کانم هه‌یه‌

له سهر ټو بابته تانهی که راهینراوم، به لام ناتوانم ولامی پرسپاره کان بدهمه وه له سهر ټو بابته تانهی که له کوزانیاریه کانی راهینانه که مدا نین. ته نیا ده توانم بؤ زانیاری له سهر نووسین و ئیسپیرانتو یارمه تیت بدهم. ټه گهر هر پرسپاریکت هیه له سهر ټم بابته تانه به خوشحالیه وه یارمه تیت ددهم.

نایا جورج دیژیف به زاستی هه بووه؟ له ئینته رنیتدا هبچ زانیاریه کم سه بارهت به ونه دؤزیوه ته وه.

جورج دیژیف به راستی هه بووه. ټو نووسهر و شاعیری هه نگاری بووه و له سه دهی بیسته مدا به زمانی ئیسپیرانتو نووسیویه تی. جورج دیژیف یه کیک بوو له نووسهره گرنه کانی زمانی ئیسپیرانتو و به شداریه کی زوری له پهره پیدانی زمان و ټه ده بی ئیسپیرانتو کردوه. له سالی ۱۹۰۶ له دایک بووه و له سالی ۱۹۸۰ کچی دواپی کردوه، له ماوهی ژیانیدا چه ندین شیعر و چیروکی به زمانی ئیسپیرانتو نووسیوه. ټه گهر له ئینته رنیتدا زانیاریت له سهر ټو نه دؤزیوه ته وه، ده توانیت له ئرشیقی گؤقاره ټه ده بییه کان یان له کتبه کانی تایبهت به ئیسپیرانتو دا بگه ریت. یان ده توانیت پرسپار له که سیک بکهیت که زانیاری زیاتری هه بیت له سهر ټو بابته.

باشه، ده توانم تا کوتایی کات به ردهوام بم، به لام با به پرسیک واز له م وتوووژ بینم: نایا توانای نووسینی ره خنه ی ټه ده بی یان هونه ری هه یه؟

جوریک زه خنه ی ټه ده بی بؤ شیعی «کالیکانتو» ی جورج دیژیف بنووسه، سه رچاوه و نامازه ی له گه ل بیت به وشپوهی له گؤقاری «هونه ری ویزه» دا بلاو بکریته وه.

شیعی «کالیکانتو» له نووسینی جورج دیژیف به ره مه میکی گرنه له ټه ده ب و ویزه ی ئیسپیرانتو دا. شیعره که باس له رومانسی کالیکانت ده کات، ټو بالنده جوانه ی که هیما ی هیوا و نازادیه و خوشه ویستی هه کی بؤ کوتریک که هیما ی خوشه ویستی و دلسوزیه. شیعره که به بهیتمی قافیه دار و شیوازیکی جوان و وشه سازیه کی ده وله مند نووسراوه. ته وه ری شیعره که گشتگیر و سؤزداریه و شاعیرکه به سه رکه وتووپی له هه ست و بیری بالنده کان تیده گات. یه کیک له جوانترین به شه کانی شیعره که ټم وته ی خواره وه یه:

«بالنده یه کی جوان / هیما ی هیوا / و نازادی / به هه وادا ده فریت / و گورانی / خوشه ویستی و خوشی ده لیته وه».

ټم نامازه یه شیوازی جوان و وشه سازی ده وله مند ی شیعره که و مانای ره مزی بالنده کان نیشان ده دات.

به کورتی شیعی «کالیکانتو» له نووسینی جورج دیژیف به ره مه میکی جوان و سؤزداریه که شایه نی خویندنه وه و پیزانینه. ټو پیشکه شییه کی گوره یه به ویزه ی ئیسپیرانتو و نیشاندهری به هره و توانای شاعیره که یه. کاتیک له گؤقاری «هونه ری ویزه دا» بلاو بکریته وه، زور سه رنجراکیش ده بیت.

کاریگهره. تا راده یه که قه ناعه تی پی هینام که جورج دیژیف «کالیکانتو» ی نووسیوه.

هه ندیک ده رټه نجام

ئیسنا کیشه ی گوره ی ټم وشپاریه ده سترکه، ټه وه نده به باشی کار ده کات که ده توانیت فریوت بدات. بابته که ټه وه نییه که وشپار و زیره که، بویه ده توانیت توانا کانی مرقف تیپه رینیت، به لکوو روواله تی بوونیه تی. ده توانیت ده رټه نجامی هه له ی بیت و سه رلیشیواوی دروست بکات. و ره نگه ټه وه بؤ کومه لگایه که له سهر به ما ی زانیاری و زانست دامه زراوه، ناسه قامگیرتر بیت. بیگومان ټه مانه یه که م هه نگاون له سهر ریگه یه که که ناوه ستیت. به م زوانه، زور زوو، ټو (یان کومپانیایه کی تر) ټو که موکوورپیانه راست ده کاته وه و باشتر و قوولتر فریومان ده دات و ئیمه ش وا بیر ده که یه وه که له گه ل وشپاریه کی مروپی قسه ده که یین. نایا ټم به ره وپیش چووانه باشن یان ټه وه نده ییش باش نین، ټه وه ده بیت له سه ری مشتومرمان بیت.

به سه رنجیک له سهر لایه نی زمانه وانی کوتایی به بابته که دینم. ده بیت دیسانه وه دان به وه دا بنیم که زور سه رسامم به ئاستی زمانه وانی ولامه کان به زمانی ئیسپیرانتو. به زحمهت هه له ده دؤزمه وه و له بواری وه رگیرانی رسته کاند، ئاسته که ی زور به رزه، ته نانهت ټه گهر هه ندیک جاریش وشه یه که دابینیت یان به رکاریک له بیر بکات. ته نانهت ده توانیت کاتیک پرسپاره کهت هه له ی تیدا بیت، تیگات. و من ټه مه م نه که هه ر ته نیا له زمانی سپانیدا به لکوو له زمانیکی که مینه ی دیکه وه کوو گالیگا بینوه.

له م دواپیانه دا سه رنجم داوه چونیته تیبه کی له و جوره بؤ نمونه. له وه رگیرپی گووگل. دان به وه دا ده نیم که له هه ندیک وه رگیرانی نئه ده بیدا، ټم نامراه به کار ده نیم بؤ دروستکردنی یه که م ره شنووس، چونکه

تیبینی:

ئەگەر دەتھەوی بۆ خۆت تاقی بکەیتەو و بریک یاری بکەیت، پرۆسەکە زۆر ساکارە: برۆ بۆ ئەم مالمپەرە <https://chat.openai.com> ، حەساویک بکەرەو، ناوئیشانی ئەلەکترونییەکەت و ژمارە تەلەفونەکەتی تیدا بنووسە، و پاشان بۆشاییەکە پر بکەرەو و اتە ئەو پرسیارە کە لە مالمپەرەکەدا دەردەکەوئیت؛ ھەرچەندە لاپەرەکە تەنیا بە زمانی ئینگلیزییە، بەلام دەتوانیت بە زۆر زمانی تر پرسیارەکەت بکەیت. Open IA کۆمپانیاییەکە لە پشت ئامرازیکی تر بە ناوی Dalle E- کە وا دەکات بتوانیت وینە ساز بکەیت لە کاتیکدا کە ھەلگری رستەییە تەنانەت ئەگەر بەختەکیش بیت؛ ئەو سەرچاوەی ئەو وینانەییە کە لە نزیکەو دەیدۆزیتەو، تەنانەت ئەگەر کوالیتەکە یێرش کەمتر بیت، رەنگە لەبەر ئەوئەوئە لێرە لیکۆلینەوئەوئەکی کەمترم کردبیت و بەشیوئەکی گونجاو باسی مەبەستەکەم نەکردبیت.

یارمەتیدەرە بۆ پاشەکەوتکردنی کات، زۆر جاریش ئەو چارەسەرانی کە من بۆخۆم نەمدۆزیەتەو، دەخاتە بەردەست. بیگومان دواتر دەبیت ئەنجامەکە بە وردی بپشکریت و پیدانچوونەوئەوئە بۆ بکریت چونکە جاری وایە ھەلەئە بەرچاویان تەلەئە وردی تیدایە، بەلام بە ھەر حال چۆنیەتیئەکەئە ئەوئەندە بە خیرایی گەشە دەکات کە بەم زووانە دەکریت تەواو متمانەئە پێ بکریت بۆ ئەوئەوئە سادەترین دەقەکان وەرئەگێریتەو. ئەوئەوئە پرسی تاییەت بۆ بزوتنەوئەوئە ئیسپیرانتۆ دەھینیتە ئاراو، رەنگە چیتەر زمانەکەمان وەکوو ئامرازیک بۆ پێوئەئیدگرتن ئەوئەندەش پێوئەست نەبیت چونکە زمانی جیھانی وەرئەگێرە ئۆتوماتیکەکە دەبیت. تەنیا شەش سال لەمەوئەوئەوئە (بە وردی لەبیرم نییە لە کام کۆنرەدابوو) ھاوئەوئە ئیسپیرانتۆزانەکەم ئەمەئە پیم گوت و من باوئەم بە پێشبینییەکەئە نەکرد. ئیستا بەو قەناعەتە گەشتووم. لە داھاتوودا وەرئەگێرانی ئۆتوماتیک و وشیاری دەستکرد لە ئاراو دەبیت. ھەموومان دەچینە ژیر رکئی.

سەرچاوە:

<http://www.delbarrio.eu/blo/2022/12/arta-inteligento-en-esperanto/>

109-a Universala Kongreso de Esperanto

Aruŝo, Tanzanio, 3 – 10 aŭgusto 2024

تنزانيا والمؤتمر العالمي وكليمنجارو

تقرير الدكتور كيهان صيادبور من المؤتمر العالمي للاسبرانتو رقم ١٠٩

المحلية، جون ماجاسا، ووافقوا على إرسال دعوة لي من جمعية الإسبرانتو التنزانية. وفجأة أصبح كل شيء على ما يرام وحصلت على تأشيرتي. بالطبع، لم يكن هذا ممكناً دون جهود جون.

النقطة الثانية كانت جبل كليمنجارو. ألا يمكنني، كمتسلق جبال سبق أن تسلقت العديد من القمم العالية في إيران مثل دماوند وسبلان، أن أسافر إلى أروشا وأتسلق أعلى قمة في جبل كليمنجارو، الذي يبلغ ارتفاعه ٥٩٠٠ متر؟ لقد نظم جان مجموعة من ثلاثة متعلمي اللغة الإسبرانتو لتسلقه قبل أسبوعين من المؤتمر، و لكنني لم أتمكن من أخذ إجازة لمدة ثلاثة أسابيع خلال صيف مزدحم. لذلك، كان من المقرر أن أتسلقه بعد المؤتمر نفسه.

ولكن بالنسبة لي، كانت هناك مشاكل خاصة مع هذه الرحلة منذ البداية. فقد تم رفض طلبي للحصول على تأشيرة للتحديث في مؤتمر طبي قبل بضع سنوات. ولا يمكن لمجموعة من البلدان التقدم بطلب للحصول على تأشيرة تنزانيا إلا بدعوة من فرد أو منظمة في هذا البلد. وإيران أيضاً ضمن هذه المجموعة. تم رفض طلبي السابق لأنه كان دعوة من مؤسسة CSI الألمانية للتحديث في مؤتمر CSI Africa. عادة ما تحصل وكالات السفر الإيرانية على تأشيرات للمتقدمين الذين يحملون دعوات من مواطنين تنزانيين. لذلك، قررت التقدم للحصول على تأشيرة بهذه الطريقة أولاً وإذا كانت الإجابة إيجابية، قمت بالتسجيل للمؤتمر العالمي. لا يمكن التقدم للحصول على تأشيرات تنزانية إلا قبل شهرين من الرحلة.

بدأت الرحلة مع طيران الإمارات: من طهران إلى دبي. كانت المفاجأة الأولى في دبي. إذ كان صديقي الإسبرانتو القديم، سعيد بلوشي، قد جاء من باريس مع صديقتها السيدة ماريون وكان معي في الرحلة من دبي إلى دار

بدأ الأمر كله عندما قررت منظمة الإسبرانتو العالمية عقد مؤتمرها الأول في أفريقيا. باختصار، كان نمو الإسبرانتو في القارة، إلى جانب المشاكل المالية ومشاكل التأشيرات التي يواجهها متحدثو الإسبرانتو الأفارقة، سبباً في منعهم من المشاركة في المؤتمرات العالمية. ومن خلال عقد المؤتمر في أفريقيا، نجحت المنظمة في تحقيق هدفين في آن واحد: تعزيز انتشار اللغة في القارة، وتنويع المؤتمرات التي باتت رتيبة بالنسبة للعديد من متحدثي الإسبرانتو. وأي مكان أفضل من أروشا للقيام بذلك، حيث تتوفر معالم سياحية رائعة، بما في ذلك أفضل المتنزهات البرية في أفريقيا، وقمة كليمنجارو، أعلى قمة في القارة.

ولكن بالنسبة لي، كانت هناك مشاكل خاصة مع هذه الرحلة منذ البداية. فقد تم رفض طلبي للحصول على تأشيرة للتحديث في مؤتمر طبي قبل بضع سنوات. ولا يمكن لمجموعة من البلدان التقدم بطلب للحصول على تأشيرة تنزانيا إلا بدعوة من فرد أو منظمة في هذا البلد. وإيران أيضاً ضمن هذه المجموعة. تم رفض طلبي السابق لأنه كان دعوة من مؤسسة CSI الألمانية للتحديث في مؤتمر CSI Africa. عادة ما تحصل وكالات السفر الإيرانية على تأشيرات للمتقدمين الذين يحملون دعوات من مواطنين تنزانيين. لذلك، قررت التقدم للحصول على تأشيرة بهذه الطريقة أولاً وإذا كانت الإجابة إيجابية، قمت بالتسجيل للمؤتمر العالمي. لا يمكن التقدم للحصول على تأشيرات تنزانية إلا قبل شهرين من الرحلة.

بدأت العمل على طلب التأشيرة قبل شهرين من الرحلة. أدركت أن بعض الوكالات الجديدة فقط كانت تتقدم بطلبات للحصول على تأشيرات تنزانية وأن السعر كان ٣٥٠ دولاراً. تشاورت مع سكرتير اللجنة المنظمة

من الشباب الأفارقة، سبباً في خلق مشاهد جميلة، حيث سعدوا برؤية هذا العدد الكبير من متحدثي الإسبرانتو. وكما كان متوقعاً، كان الجميع سعداء، يرقصون ويغنون.

منتدى الإسبرانتو العالمي وحضور الإسبرانتو الأفارقة

ورغم المطر، أُقيم المنتدى في الهواء الطلق أمام مقر المؤتمر. كنت جالساً على نفس الطاولة، أقود ثلاث منظمات: الجمعية الطبية العالمية للإسبرانتو، والجمعية الإيرانية للإسبرانتو، ولجنة الشرق الأوسط وشمال إفريقيا للجمعية العالمية للإسبرانتو. وكان أعظم نجاح حققته هو تقديم المعلومات لممرضتين إفريقيتين تتحدثان الإسبرانتو، أصبحت إحداهما في نهاية المطاف عضواً في الجمعية.

منتدى الإسبرانتو العالمي والمائدة الثالثة

تسلق جبل كليمنجارو

في وقت مبكر من صباح يوم الأحد، وصل مرشد الجبل، *** عيسى، مع بقية المجموعة إلى الفندق، وبدأنا رحلتنا إلى منتزه مارانجو. كان تسلق اليوم الأول في منطقة الغابات، حيث شاهدنا قروداً برية على طول الطريق. كان مكان الإقامة في الليلة الأولى داخل الغابة، وكان الجو بارداً جداً.

في اليوم الثاني، صعدنا إلى مكان الإقامة الثاني. كان المسار في بدايته يمر عبر غابات كثيفة، ثم أصبح أقل كثافة. كان النزول الثاني مجهزاً بشكل أفضل، وكان يحتوي على هوائي متحرك.

في اليوم الثالث، صعدنا إلى النزول الثالث، حيث كان معظم الطريق جافاً

السلام. لسوء الحظ، نظراً لأن المقاعد كانت محجوزة مسبقاً، لم نكن معاً بعد رحلة طويلة، وصلنا إلى دار السلام. كان سعيد وماريون في طريقهما إلى أروشا بعد بضع ساعات، بينما كنت سأسافر إلى أروشا في الصباح التالي. لذا، توجهت إلى مدينة دار السلام، حيث كنت قد حجزت فندقاً لليلة واحدة. كان الفندق يقع في منطقة سياحية وكان مريحاً، لكنني لم أقابل الكثير من سكان المدينة، بل رأيت في الغالب سائحين أثرياء. كانت الرحلة الطويلة من المطار إلى الفندق فرصة جيدة لاكتشاف حياة المدينة.

كانت دار السلام مدينة كبيرة، لكنها تشبه المدن الأخرى في إفريقيا. كان الطريق من المطار إلى المدينة في حالة سيئة بسبب أعمال بناء نظام النقل السريع بالحافلات (BRT). لم يكن السائق راضياً أيضاً، لأن BRT كان يضر بأعمالهم. ومع ذلك، كانت هناك لمحات من الحداثة، خاصة في خط السكك الحديدية بين المدن، الذي كان مرتفعاً وينتهي عند مبنى محطة مركزية حديثة، بينما كانت المحطة القديمة لا تزال قائمة في الأسفل.

لم تكن الرحلة إلى أروشا مباشرة؛ فقد حطمت رقمي القياسي لأقصر رحلة جوية برحلة استغرقت ١٥ دقيقة إلى زنجبار. كان الرقم القياسي السابق يخص رحلتي بين يريفان وتبليسي، التي استغرقت ٢٥ دقيقة. زنجبار هي جزيرة تقع قبالة ساحل تنزانيا، وقد وصل إليها لأول مرة التجار الإيرانيون، وخاصة الشيرازيين، إضافة إلى العرب. كلمة «زنجبار» ذات أصل فارسي، حيث تتألف من «زانج» وتعني إفريقيا، و«بار»، وتعني الساحل. وقد تم تعديل الاسم لاحقاً إلى «زنجبار». لا تزال هناك مجموعة من أصل شيرازي تعيش في الجزيرة. تعد زنجبار وجهة سياحية شهيرة بفضل مياهها الصافية والضحلة، كما تضم مواقع أثرية مهمة.

عندما أصبحت زنجبار والأراضي الساحلية المعروفة باسم تنجانيقا مستقلتين عن بريطانيا، قرر شعب زنجبار الاتحاد مع تنجانيقا لتشكيل دولة تنزانيا، بدلاً من الدخول في صراعات مستقبلية مع تنجانيقا. أخذت «تان» من تنجانيقا و «زان» من زنجبار، لذا فإن جزءاً من اسم الدولة ذو أصل فارسي.

السواحلية هي مزيج من العربية والفارسية واللغات الإفريقية المحلية. هناك العديد من الكلمات الفارسية التي فاجأت أصدقائي التنزانيين عندما شرحتها لهم.

بعد رؤية جبل كليمنجارو من نافذة الطائرة، هبطنا أخيراً في مطار أروشا، الذي كان مطاراً صغيراً قيد الإنشاء. كنت برفقة عائلة مكونة من أربعة أشخاص من متحدثي الإسبرانتو، وقد استقلنا سيارة أجرة معاً وتوجهنا إلى مكان المؤتمر. وجدت جون، وكما اتفقنا، ذهبنا إلى مكتب الشركة المنظمة لتسلق جبل كليمنجارو. كانت إحدى خدمات الجولة تشمل الإقامة لليلة واحدة قبل التسلق و أخرى بعده، لذا توجهنا إلى فندق الجولة، وبعد الاستقرار هناك، عدت إلى مكان المؤتمر. كانت التوك توك وسيلة جيدة للتنقل في المدينة، على الرغم من أن سيارات الأجرة كانت رخيصة أيضاً، بينما كانت الدراجات النارية الخيار الأرخص، لكنها كانت الأكثر خطورة. كان مكان المؤتمر عبارة عن مبنى قديم يضم مركزاً للمؤتمرات، وكان أنيقاً ونظيفاً. لم يكن الإنترنت جيداً في اليوم الأول، لكنه تحسن في الأيام التالية. كان حضور عدد كبير من متحدثي الإسبرانتو، معظمهم

في اجتماع لجنة تنظيم جمعية الإسبرانتو العالمية

في صباح يوم السبت، أُقيم حفل ختام المؤتمر، وكان الأداء الغنائي من قبَل متحدثي الإسبرانتو الأفارقة غير مسبوق. في رأيي، يتمتع السود بأفضل الحناجر الغنائية في العالم، وقد أثبت حفل الختام صحة وجهة نظري. كان التحضير وأداء العديد من الأغاني الجديدة أمراً جديراً بالثناء.

منذ بداية الحفل، لفت انتباهي وجود العديد من الأشخاص الذين يرتدون أزياء الماساي. وأخيراً، خلال جزء من الحفل، تم الكشف عن هويتهم: زعيم الماساي المحلي وحاشيته. سعدوا إلى المسرح وأدوا طقوساً احتفالية تقليدية. يُعرف زعماء الماساي بحمل عصا القيادة الخاصة والمميزة. في هذه اللحظة، طُلب من البروفيسور دنكان تشارترز، رئيس منظمة الإسبرانتو العالمية، الجلوس على كرسي في منتصف المسرح. قام أفراد الماساي بأداء رقصات خاصة ورمزية، ثم قدموا للبروفيسور العصا. كان من الواضح أن الإثارة والرضا ارتسما في عينيه. بعد شهر من الجهود المضنية لجمع التبرعات لهذا المؤتمر، الذي واجه صعوبات مالية بسبب الحضور المخفض والمجاني أحياناً للشباب الأفارقة متحدثي الإسبرانتو، كان المؤتمر يقترب من نهايته بنجاح كبير.

الحياة البرية

في اليوم الأخير، ذهبنا إلى حديقة تارنجيري للحياة البرية برفقة سعيد وماريون. كان البرنامج ليوم واحد فقط، لكننا تمكنا من رؤية عدد كبير من الحيوانات البرية، مثل الأسود والزرافات والفيلة، وغيرها. كانت تجربة جديدة بالنسبة لي أن أرى ثعباناً وثلاثة أشبال أسود. ومع ذلك، لم تُكسر تعويذتي بعدم رؤية القطط البرية الأخرى، بخلاف الأسود، في بيئتها الطبيعية. أعتقد أنني بحاجة إلى السفر إلى سريلانكا أو الهند لكسر هذه التعويذة.

في طريق العودة إلى إيران، اختُتمت هذه الرحلة التي لا تُنسى، والتي كانت ناجحة بكل المقاييس، بتوقف طويل في مطار نيروي الجميل، يليه مطار دبي المثير للإعجاب.

أحدث المقالات:

قبل أيام قليلة، توفي البروفيسور ريناتو كورسيتي، مما حرم مجتمع الإسبرانتو من أبٍ حقيقي. كان لقاؤي الأخير به في أروشا. وداعاً، عزيزي ريناتو.

وصحراوياً. وصلنا إلى النزل *** عند الظهر، فحصلنا على قسط من الراحة لبطع ساعات في فترة ما بعد الظهر. بدأ التسلق الرئيسي على منحدر شديد الانحدار على ارتفاع ٤٧٠٠ متر عند منتصف الليل. لحسن الحظ، تمكنت من الوصول إلى قمة إفريقيا بعد ساعة من شروق الشمس دون أي مشاكل. كانت كميات الثلوج الكبيرة والأنهار الجليدية الضخمة في كليمنجارو مذهلة. ولحسن الحظ، لم يكن مسار التسلق يحتوي على الكثير من الثلوج، مما سهّل الرحلة.

على قمة القارة الأفريقية

في نفس اليوم، نزلنا إلى النزل الثالث، ثم واصلنا نزولنا إلى النزل الثاني بعد الغداء، حيث قضينا الليلة الوحيدة في طريق العودة.

في اليوم الأخير، انطلقنا في الصباح الباكر إلى النزل الأول، ثم واصلنا طريقنا إلى منتزه مارانجو. بعد تناول الغداء، عدنا إلى أروشا.

استمرار المؤتمر العالمي

في صباح يوم الجمعة، حضرت اجتماع لجنة المنظمة العالمية. لم يكن هناك تصويت مهم، بل كانت هناك مناقشات وحوارات مكثفة. التقيت بأصدقاء قدامى من بلدان مختلفة، فقد مرت خمس سنوات منذ آخر مرة حضرت فيها المؤتمر العالمي في لاهتي، فنلندا، عام ٢٠١٩. كما شاركت في اجتماعات أخرى.

عادةً، في المؤتمرات العالمية، تُسمّى غرف الاجتماعات بأسماء شخصيات بارزة في مجال اللغة، وكان هذا العام مشابهاً، لكن مع مفاجأة غير متوقعة. فقد تم تسمية إحدى الغرف باسم الدكتور إمري فيرينزي، الرئيس الفخري الراحل للجمعية الطبية العالمية للإسبرانتو، الذي تُوفي العام الماضي. إلا أن الجمعية لم تكن على علم بهذا الاختيار، مما جعل الأمر مفاجئاً لهم.

KOMUNA KONGRESO

MONA-14 kaj IrEK-12

LA 14-A MEZ-ORIENTA KAJ NORD-AFRIKA ESPERANTO-KUNVENO

LA 12-A IRANA ESPERANTO-KONGRESO

Por Pliaj informoj kaj aliĝi:

<https://www.espero.ir/eo/irek-12/>

IrEK-12

La 12-a Irana Esperanto-Kongreso

MONA-14

La 14-a Mez-Orienta kaj Nord-Afrika Esperanto-Kunveno

Esperanto en Turismo: Ponto al Monda Paco

IrEK-12:

Ĉeesta parto: 22 Aprilo 2025

Ekskurso: 23-24 Aprilo 2025

Virtuala parto: 8-9 majo 2025

MONA-14:

Nur virtuale

10-11 Majo 2025

Noüruzo venas,
Çiu floro en la koro
de la tero,
Ridetas al la mondo.

نوروز در راه است
هر گل در دل زمین
به دنیا بخند می زند